

ZPRAVODAJ

městysse Nedvědice

číslo 1 ročník 15 březen 2021 zdarma

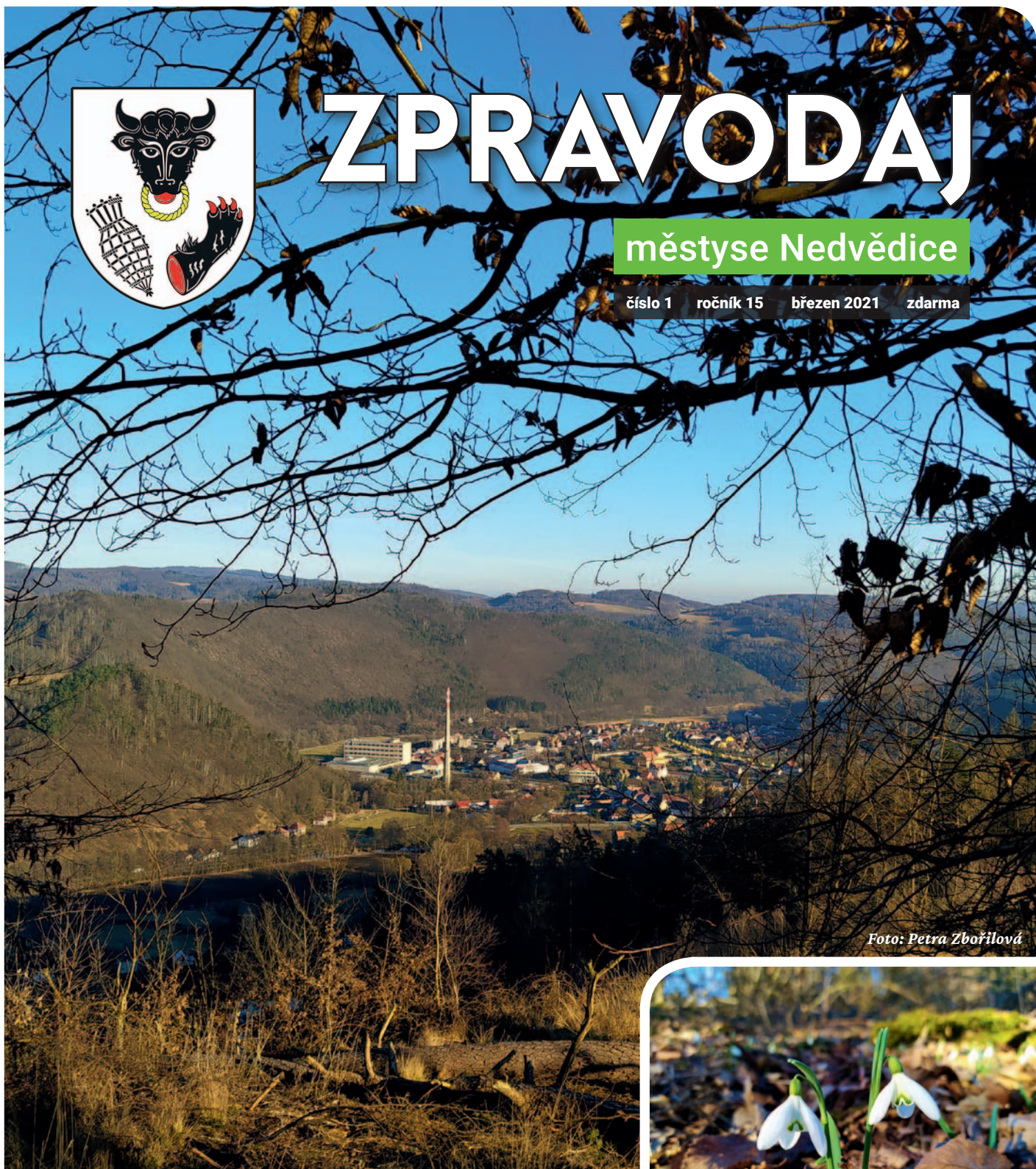

Foto: Petra Zbořilová

SLOVO STAROSTY

Vážení a milí spoluobčané,
dovolím si tvrdit, že vloni touto dobou mnohé z nás nenapadlo, v jaké situaci se za rok budeme nacházet. I když pandemie negativně ovlivnila životy nás všech, nevzdáváme boj, budme zodpovědní, dodržujme opatření a doufejme, že se nám společně podaří tuto nemoc porazit. Všichni se jistě chceme vrátit k normálnímu životu.

I my se o to snažíme, a tak proběhlo začátkem února pro občany Nedvědice a Pernštejna testování antigenními testy na Úřadě městysse Nedvědice. Samotné testování provedl mobilní tým z tišnovské nemocnice. Touto cestou bych rád poděkoval panu řediteli MUDr. Bořku Semrádovi, personálu nemocnice, který testoval, a Dobrovolnému svazku obcí Tišnovsko za pomoc při realizaci. Rád

bych zmínil také to, že proběhlo jednání o možnosti očkování občanů u nás v Nedvědici. Bohužel tato varianta očkování, kterou by opět prováděl mobilní tým z tišnovské nemocnice, je zatím z legislativního hlediska nedostupná. Pokud se situace změní, jistě Vám tuto službu zprostředkujeme.

I v této době máme však možnost řešit také příjemnější věci. Dokladem toho je

pokračování na str. 2

i významné životní jubileum paní Libuše Chládkové, která v loňském roce oslavila 100. narozeniny. Bylo mi velkou ctí, že jsem jí mohl osobně pográtulovat, předat drobnou pozornost, a hlavně popřát spoustu zdraví do dalších let. Doufám, že nás takových milých setkání bude čekat více.

S příchodem jara začínáme bilancovat naše dosavadní funkční období, které se přehouplo do druhé poloviny. Více informací a širší shrnutí, které si pro Vás za radu městyse připravil pan místostarosta Jaromír Kocourek, si můžete přečíst v tomto čísle Zpravodaje.

Závěrem bych Vám chtěl popřát příjemné Velikonoce a co nejvíce slunečných jarních dnů. Neztrácejte optimismus a snažte se upínat k hezkým věcem, kterých, troufám si říci, máme kolem sebe stále dost.

Petr Konečný
starosta městyse

Foto: Miroslava Zítková

ZPRÁVY Z RADNICE

Informace z jednání zastupitelstva městyse

Od posledního vydání Zpravodaje zasedalo Zastupitelstvo městyse Nedvědice 4. 12. 2020 a 26. 2. 2021. Projednány byly následující záležitosti:

ZMN schválilo:

1. Obecně závaznou vyhlášku č. 1/2020 o místních poplatcích.
2. Vnitroorganizační směrnici k poskytování darů.
3. střednědobý výhled rozpočtu městyse Nedvědice na rok 2022–2023.
4. v rámci rozpočtu městyse Nedvědice na rok 2021 dary, dotace a příspěvky právníkům a fyzickým osobám.
5. rozpočet městyse Nedvědice na rok 2021 jako schodkový, schodek ve výši 8.033,2 tis. Kč bude uhrazen zůstatkem na bankovních účtech k 31. 12. 2020.
6. Smlouvu se Svazem vodovodů a kanalizací Žďársko na akci „Nedvědice – vodovod a kanalizace Nová Čtvrť III. etapa“ na příspěvek ve výši 1 319 822,- Kč.
7. Smlouvu se Svazem vodovodů a kanalizací Žďársko na akci „Nedvědice – doplnění dávkovací stanice ČOV“ na příspěvek ve výši 182 270,- Kč.
8. přílohu Zřizovací listiny ZŠ a MŠ Nedvědice a předává k hospodaření technické zhodnocení budovy „A“ a „B“ ZŠ Nedvědice.
9. podání žádosti o dotaci z programu MMR ČR, titul Rekonstrukce a přestavba veřejných budov, projekt na rekonstrukci historického domu čp. 32 v Nedvědicích.

10. podání žádosti o dotaci z programu MMR ČR, titul Podpora obnovy místních komunikací, projekt Obnova místních komunikací v městyse Nedvědice.
11. Obecně závaznou vyhlášku č. 1/2021 o místních poplatcích.
12. rozpočtové opatření číslo 12/2020.
13. Vnitroorganizační směrnici městyse Nedvědice k provádění rozpočtových opatření.
14. Strategický plán rozvoje městyse Nedvědice.
15. Stanovy dobrovolného svazku obcí Mikroregionu Pernštejn.
16. vnitroorganizační směrnici Sociální fond městyse Nedvědice.
17. Smlouvu se Svazem vodovodů a kanalizací Žďársko na akci „Nedvědice – kanalizace Nová Čtvrť II“ na příspěvek ve výši 1 360 070,- Kč.

ZMN vzalo na vědomí:

1. rozpočtové opatření číslo 9/2020.
2. schválený závěrečný účet DSO Tišnovsko za rok 2019.
3. schválený rozpočet DSO Tišnovsko na rok 2020.
4. schválený střednědobý výhled rozpočtu DSO Tišnovsko na roky 2021–2022.
5. schválený rozpočet Svazkové mateřské školy VENKOV na rok 2020.

6. schválený střednědobý výhled rozpočtu Svazkové mateřské školy VENKOV na roky 2021–2022.
7. schválený závěrečný účet Mikroregionu Pernštejn za rok 2019.
8. schválený rozpočet Mikroregionu Pernštejn na rok 2020.
9. schválený střednědobý výhled rozpočtu na roky 2021–2023.
10. schválený závěrečný účet Svazu vodovodů a kanalizací Žďársko za rok 2019.
11. schválený rozpočet Svazu vodovodů a kanalizací Žďársko na rok 2020.
12. zápis z dlíhého přezkoumání hospodaření městyse Nedvědice, okres Brno-venkov za rok 2020.
13. Protokol o kontrole Oblastního inspektorátu práce pro Jihomoravský kraj a Zlínský kraj.
14. zprávy z výborů a komisí.
15. rozpočtové opatření číslo 10/2020.
16. rozpočtové opatření číslo 11/2020.
17. rozpočtové opatření číslo 1/2021.
18. rozpočtové opatření číslo 2/2021.

ZMN neschválilo:

1. žádost Oblastní charity Žďár nad Sázavou na denní stacionář Rosa na částku 83 600,- Kč.

Petr Konečný

Informace z jednání Rady městyse Nedvědice

Od posledního vydání Zpravodaje zasedala Rada městyse Nedvědice celkem 8x a projednala následující záležitosti:

RMN schválila:

1. prodej nepojízdného vozidla GASOLO-NE – RZ: 5B5 8545 panu Jiřímu Vlčkovi za cenu 11 000,- Kč a kupní smlouvu.
2. na základě doručení tří nabídek dodavatele vybavení sokolovny v Nedvědici dodavatele Stanislava Kytnera – Výroba nábytku a pověřuje starostu k vystavení objednávky.
3. pronájem zasedací místnosti Úřadu městyse Nedvědice panu Martinu Lundovi každé úterý v době od 13:00 do 15:00 hod. dle platného ceníku městyse Nedvědice, a to od 24. 11. 2020 do 31. 12. 2021.
4. přílohu č. 10 ke Smlouvě o nájmu bytu na sokolovně s paní Jaroslavou Kmoňanovou.
5. pronájem obecního rybníku – části parcely číslo 174/1 katastrální území Nedvědice pod Pernštejnem o celkové rozloze 8 000 m² s 1. RK Nedvědice, a to na období od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2022 včetně smlouvy.
6. Odpisový plán na rok 2021 ZŠ a MŠ Nedvědice.
7. ceník pronájmu tělocvičny ZŠ a MŠ Nedvědice na 250,- Kč/hod. a 180,- Kč/hod. pro spolky a soukromé skupiny pro děti do 15 let.
8. pronájem místnosti Základní umělecké školy Tišnov, příspěvkové organizace v objektu Nedvědice čp. 80 – budovy základní školy č. dveří 8 od 1. 1. 2021 na dobu neurčitou. Pronájem činí 500,- Kč měsíčně mimo červenec a srpen.
9. rozpočtové opatření č. 10/2020.
10. finanční dar z rozpočtu a smlouvu darovací pro Sportovní klub Pernštejn Nedvědice, z. s. ve výši 19 000,- Kč.
11. finanční dar z rozpočtu a smlouvu darovací pro SDH Nedvědice ve výši 19 000,- Kč.
12. finanční dar z rozpočtu a smlouvu darovací pro Společenské, Kulturní a Sportovní Aktivity Nedvědice, z. s. ve výši 4 000,- Kč.
13. finanční dar z rozpočtu a smlouvu darovací pro Freedom Art Nedvědice ve výši 4 000,- Kč.
14. finanční dar z rozpočtu a smlouvu darovací pro ZpěvAhra, z. s. ve výši 4 000,- Kč.
15. finanční dar z rozpočtu a smlouvu darovací pro Svaz tělesně postižených v České republice, o. s., MO Nedvědice ve výši 4 000,- Kč.
16. finanční dar z rozpočtu a smlouvu darovací pro 1. RK Nedvědice ve výši 4 000,- Kč.
17. finanční dar z rozpočtu a smlouvu darovací pro Základní organizaci Českého zahrádkářského svazu Nedvědice ve výši 4 000,- Kč.
18. finanční dar z rozpočtu a smlouvu darovací pro SDH Pernštejn ve výši 4 000,- Kč.
19. finanční dar z rozpočtu a smlouvu darovací pro Klub českých turistů Nedvědice ve výši 4 000,- Kč.
20. finanční dar z rozpočtu a smlouvu darovací pro Český svaz včelařů, z. s., základní organizace Nedvědice ve výši 4 000,- Kč.
21. finanční dar z rozpočtu a smlouvu darovací pro Myslivecký spolek Sejřek Skorotice ve výši 4 000,- Kč.
22. vyřazení majetku inv. č. 79/021 výbojové osvětlení z evidence městyse Nedvědice.
23. vyřazení majetku inv. č. 80/021 výbojové osvětlení Pernštejn z evidence městyse Nedvědice.
24. vyřazení majetku inv. č. 11/022 radar display z evidence městyse Nedvědice.
25. vyřazení majetku inv. č. 12/022 traktor Silver 20/105 z evidence městyse Nedvědice.
26. vyřazení majetku inv. č. 38/022 traktor Cub Cadet z evidence městyse Nedvědice.
27. vyřazení majetku inv. č. 4/028 míchačka na beton z evidence městyse Nedvědice.
28. vyřazení majetku inv. č. 6/028 plotostřih z evidence městyse Nedvědice.
29. vyřazení majetku inv. č. 16/028 plachta vylétiště z evidence městyse Nedvědice.
30. vyřazení majetku inv. č. 81/028 konjainer na sklo – sklaminátový zelený 2 ks z evidence městyse Nedvědice.

Městys Nedvědice, 592 62 Nedvědice 42

IČ 00294845, tel. 566 566 134, mestys@nedvedice.cz, www.nedvedice.cz

KONKURZ

Rada městyse Nedvědice

ve smyslu § 166 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů,

vyhlašuje konkurz
na pracovní místo ředitele/ředitelky

**Základní školy a Mateřské školy Nedvědice, okres Brno-venkov,
příspěvkové organizace**

592 62 Nedvědice 80
IČ: 43380107

Požadavky:

- 1) předpoklady a odborná kvalifikace pro výkon činnosti ředitele školy podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- 2) znalost školské problematiky a předpisů,
- 3) organizační a řídicí schopnosti,

K přihlášce přiložte:

- 1) úředně ověřené kopie dokladů o nejvyšším dosaženém vzdělání (diplom včetně vysvědčení o státní závěrečné zkoušce, případně doklady o dalším vzdělání/ maturitní vysvědčení),
- 2) doklad o průběhu zaměstnání a délce pedagogické praxe včetně pracovního zařazení (např. pracovní smlouvy, potvrzení zaměstnavatelů atd.),
- 3) strukturovaný profesní životopis,
- 4) písemnou pedagogickou koncepci a koncepci rozvoje školy v rozsahu max. 5 normostran,
- 5) výpis z evidence Rejstříku trestů (ne starší 2 měsíců),
- 6) originál, popř. ověřená kopie lékařského potvrzení o způsobilosti k výkonu pracovního místa ředitele (ne starší 2 měsíců),

Předpokládaný nástup na pracovní místo ředitele/ředitelky: **1.9.2021**

Obálku označte slovy: „Konkurz-neotvírat“.

Přihlášky s uvedenými doklady doručte do **29.4.2021 do 12.00 hod.**
na adresu: **Městys Nedvědice, 592 62 Nedvědice 42**

Nepostačuje podat ve stanovené lhůtě přihlášku včetně příloh k poštovní přepravě.
Přihláška doručená po stanoveném termínu bude uchazeči vrácena bez dalšího projednání.

V Nedvědici 8.3.2021

Petr Konečný
starosta

31. vyřazení majetku inv. č. 94/028 kontejner na sklo – sklolaminátový zelený 2 ks z evidence městyse Nedvědice.
32. vyřazení majetku inv. č. 103/028 osvětlení vánočního stromu z evidence městyse Nedvědice.
33. vyřazení majetku inv. č. 134/028 foukač HITACHI z evidence městyse Nedvědice.
34. plán inventur městyse Nedvědice na rok 2020.
35. Příkazní smlouvu č. SML-Z-PP-20-70 s Plus Projektem, s.r.o.
36. rozpočtové opatření č. 11/2020.
37. rozpočet ZŠ a MŠ Nedvědice na rok 2021.
38. dar z rozpočtu městyse Nedvědice ve výši do 1 000,- Kč pro paní Chládkovou k 100. výročí narození.

39. smlouvu na zkušební provoz "Hlášení rozhlasu" od firmy URBITECH na období od 1. 1. 2021 do 31. 3. 2021.
40. rozpočtové opatření 1/2021.
41. odpisový plán ZŠ a MŠ Nedvědice na rok 2021.
42. podklad pro vyúčtování Městské policie Tišnov za rok 2020.
43. finanční dar z rozpočtu a smlouvu darovací pro nemocnici Tišnov ve výši 19 900,- Kč.
44. rozpočtové opatření 2/2021.
45. platový výměr ředitelky ZŠ a MŠ Nedvědice Mgr. Evy Šimečkové.

RMN vyhlásila:

1. konkurz na obsazení pracovního místa ředitele/ředitelky ZŠ a MŠ Nedvědice s předpokládaným nástupem 1. 9. 2021.

RMN jmenovala:

1. do funkce předsedkyně konkurzní komise pro posuzování uchazečů o jmenování na pozici ředitele/ředitelky ZŠ a MŠ Nedvědice Mgr. Ilonu Lukáškovou.

RMN odvolala:

1. paní Mgr. Evu Šimečkovou z pracovního místa ředitelky ZŠ a MŠ Nedvědice, a to ke dni 31. 8. 2021.

RMN vzala na vědomí:

1. přerušení provozu mateřské školy a školní družiny během vánočních prázdnin.

Petr Konečný

Ohlédnutí za uplynulými dvěma roky

Uplynuly již více než dva roky od posledních komunálních voleb. Možná je na místě krátce zrekapitulovat a zhodnotit toto období. Za radu městyse jsem byl tímto úkolem pověřen, proto mi dovoluete toto krátké ohlédnutí.

Po volbách do zastupitelstva na podzim roku 2018 byla zvolena současná Rada městyse Nedvědice. Čtyři nové tváře doplnil svými zkušenostmi bývalý starosta Josef Dočekal. Ač většina z nás již měla z minulého období zkušenosti s komunální politikou, vlastní vedení obce pro nás bylo nové. Možná i z tohoto důvodu jsme ke všemu přistupovali s příslušným respektem, jednotlivé kroky více diskutovali, někdy i za cenu pomalejší realizace. Na začátku jsme si stanovili tyto tři priority:

1. Co nejlépe využívat „zdroje“

- zapojit co nejvíce aktivních, nejen mladých lidí;
- využívat nemovitosti ve vlastnictví obce;
- pro financování projektů získávat maximum dotačních prostředků.

2. Připravovat a realizovat projekty, které

- budou mít prospěch pro co nejvíce obyvatel Nedvědice a Pernštejna;
- budou nezbytně nutné (například kanalizace, vodovod...);
- bude možné financovat dotačními či obdobnými prostředky.

3. Přinést postupnou evoluci, ne neřízenou revoluci

- s plným respektem pokračovat v rozpracovaných či fungujících projektech bývalého vedení;
- nové projekty připravovat a projednávat tak, aby získaly co nejširší podporu napříč celým zastupitelstvem;

- průběžně vše sdílet a komunikovat s veřejností, mít na vědomí finanční zdraví obce.

Naše priority a plány po roce začala, stále silně ovlivňuje a ovlivňovat bude situace způsobená koronakrizí. Nicméně jsme mladí, optimističtí, a tak si i s tímto musíme poradit.

Naším hlavním dosavadním úspěchem jsou jednoznačně naše komise. Toto možná neosobní označení „komise“ představuje vždy partu aktivních lidí, kteří mají prokazatelné zkušenosti v dané oblasti a chtějí v ní pomoci. Pro městys to pak přináší spoustu nové energie a síly. Hmatatelné výsledky jsou již částečně vidět, nicméně v plné síle se ještě projeví. Jak jste víte, máme tyto tři komise.

Komise kulturní a sportovní (KKS)

Tato parta pod vedením paní Libuše Císařové a patronací paní místostarostky Ilony Lukáškové stihla během prvního poločasu spoustu práce, a to i v situaci, kdy jsou už více než rok průběžně platná různá omezení. Komise úspěšně navázala na tradici Slavností Pernštejského panství, jistě si vzpomenete na koncert skupiny QUEENIE v areálu u rybníka či výstavu obrazů doubavnického malíře pana Stanislava Bělíka v zasedací místnosti úřadu městyse. Ve spolupráci s paní Janou Mokrou a paní Klárou Pytlíkovou pak začala tradici nejen sousedského divadla a jazzových večerů v obřadní místnosti a na nádvoříčku historického domu čp. 32. Nedvědicou sokolovnu komise využila například pro Stand Up Comedy Na stojáka či skvělé představení Shirley Valentine v hlavní roli s paní herečkou Simonou Stašovou. Podporovala také spolek SkasaN vedený paní Michaelou Havířovou, který soko-

lovnu i její okolí využil pro pořádání velmi příjemných Adventních trhů.

Zde si dovoluji svůj výčet ukončit. Samozřejmě komise ve spolupráci s dalšími spolky pořádala akcí více, stejně tak i spolky pořádaly spoustu akcí samy. Není mým cílem je všechny vyjmenovat a omlouvám se těm, které jsem vynechal. Chtěl jsem jen připomenout skvělé akce, současně také upozornit na pestrost míst, kde akce probíhaly.

Komise životního prostředí a stavebnictví (KŽPS)

Vedení této jinak mužské party se ujala paní Blanka Dračková, patronací či jistou koordinací za radu jsem byl pak pověřen já. Pravidelně se s komisí schází i pan starosta. Přece jenom je to právě on, kdo je pak nejvíce přítomen při vlastní realizaci příslušných prací. Zaměření komise je patrně opět z jejího názvu. Mimo činností s okamžitým výsledkem jako je například výsadba zeleně či umísťování velkokapacitních kontejnerů na bioodpad se komise věnuje i dlouhodobým projektům. Zde si dovoluji jen vyjmenovat hlavní projekty, kterými se komise zabývá. Aktuálně se věnujeme především:

- revitalizaci areálu zimního stadionu včetně obchodního domu a jeho okolí;
- další rekonstrukci historického domu čp. 32;
- rekonstrukci zdravotního střediska a jeho okolí;
- rozšíření hřbitova včetně možných přiléhajících parkovacích míst;
- průběžné rekonstrukci kanalizace a jejího rozšíření, problematice nakládání s odpady, obnově či vybudování místních chodníků a cest, rekonstrukci či dobudování vodovodu.

Bližší informace k jednotlivým projektům pak uvedeme v následujících vydáních Zpravodaje či při jiné formě jejich prezentace.

Komise pro komunikaci (KPK)

Tuto naši nejmladší komisi vede opět žena, paní Eva Zemanová, koordinací za radu byl pak pověřen pan starosta Petr Konečný. Nejen zkušenostmi, ale i všeobecnou a lokální historickou odborností doplňuje tuto komisi kronikář městyse pan Jiří Šmíd. O nutnosti věnovat se této oblasti, obecně komunikaci, jsme věděli dlouho. Nicméně jsme naše síly směřovali jinam. Vše ale urychlila koronakrise a s ní potřeba komunikovat s veřejností rychleji, efektivněji a především prostřednictvím vzdáleného způsobu. Ač komise právě oslavila teprve půl roku, již naplňuje své dlouhodobé cíle:

- obnovit internetové stránky obce a postupně je zlepšovat;
- zavést efektivnější způsob sdělování zpráv občanům – aplikace Hlášení rozhlasu;
- zvážit oživení či redesign nedvědického Zpravodaje.

Na další cíle komise, mimo jiné knižní či video prezentaci obce, si pak rádi počkáme klidně do příštího roku.

Věřím, že prostřednictvím popisu našich komisí jsem alespoň částečně informoval o plnění dalších zmíněných priorit. Pokud ne, pokusím se o to příště. Přece jenom chceme a budeme více informovat o připravovaných i probíhajících činnostech.

Finanční zdraví Nedvědice

Dnes bych okomentoval už „jen“ finanční zdraví Nedvědice. Při sestavování rozpočtu postupujeme maximálně obezřetně, vše průběžně konzultujeme s dlouholetou ekonomkou městyse paní Jitkou Koukolovou. Na příjmové straně počítáme s horší variantou (že bude mít obec nižší příjmy), na výdajové pak opět s horší variantou (v tomto případě, že bude mít obec vyšší výdaje či investice). Z tohoto důvodu jsme opakovaně předkládali rozpočet schodko-

vý. V průběhu roku se nicméně nesnažíme vše vyčerpat, zrealizovat „za každou“ cenu. Raději zkusíme počkat na vhodné dotační či jiné financování tak, aby obec nemusela vše hradit „z vlastní kapsy“. Za poslední roky se nám i přes schválené schodkové rozpočty podařilo nakonec hospodařit s výsledkem kladným.

Pro snazší představu uvedu zjednodušený prostřednictvím peněžních zůstatků. K 31. 12. 2018 byly zůstatky na účtech obce cca +13,8 mil. Kč. K tomuto je zapotřebí připočítat +3,5 mil. Kč, což představovalo hodnotu takzvané Poskytnuté návratné finanční výpomoci (jedná se o částku, kterou Nedvědice půjčila např. Mikroregionu Pernštejn a která byla následně Nedvědici vrácena). Pak je nutné odečíst zůstatek úvěru, tzn. -3,6 mil. Kč.

Ke konci roku 2018 byly prostředky obce (po zohlednění uvedeného) 13,7 mil. Kč, když jsme ji „převzali“.

V následujících dvou letech samozřejmě obec získávala běžné příjmy, které bohužel od druhé poloviny loňského roku negativně ovlivňuje koronakrise. I nadále ale hradila výdaje související s běžným provozem i mimořádné výdaje/investice související s realizací projektů.

Pro zajímavost, hodnota hlavních projektů, které jsme v uplynulých dvou letech realizovali či se na nich podíleli, byla více než 16,5 mil. Kč. Nicméně se nám podařilo na tyto projekty zajistit bezmála 10 mil. Kč dotačních či obdobných prostředků. „Z vlastní kapsy“ tak obec musela za tyto projekty zaplatit „jen“ cca 7 mil. Kč. Konkrétně se jednalo o tyto hlavní projekty:

- Rekonstrukce požární zbrojnice a přilehlé opěrné zdi;
- Dokončení rekonstrukce sokolovny;
- Rekonstrukce budovy základní školy (tělocvična, sanitární zařízení)
- Výstavba kanalizace Žlábky III;
- Novostavba II. etapy chodníku Nedvědice – Černvív.

A jak jsme na tom finančně nyní? K 31. 12. 2020 byly zůstatky na účtech obce cca +24,4 mil. Kč. K tomuto je zapotřebí připočítat +1,5 mil. Kč, což představova-

lo hodnotu takzvané Poskytnuté návratné finanční výpomoci (jedná se o částku, kterou Nedvědice dočasně půjčila Mikroregionu Pernštejn). Odečíst je pak nutné zůstatek úvěru, tzn. -1,2 mil. Kč.

Ke konci roku 2020 byly prostředky obce (po zohlednění uvedeného) 24,7 mil. Kč.

K této rychlé rekapitulaci bych chtěl doplnit, že:

- naším cílem určitě není hromadit hotovost, uvedený výsledek jen odpovídá našemu obezřetnému přístupu;
- jsme si také plně vědomi, že nás nejspíše těžší (krizové) období teprve čeká;
- stejně tak nás čekají i další významné výdaje/investice spojené s realizovanými, probíhajícími či připravovanými projekty.

Myslím si však, že dokončit za první dva roky projekty v hodnotě více než 16,5 mil. Kč a současně navýšit prostředky (rezervy) o dalších 11 mil. Kč při velikosti naší obce je pro nové vedení dobrým výsledkem. Nebo alespoň dobrým základem pro roky následující.

Je jistě spousta věcí, které jsme mohli dělat jinak, lépe či rychleji. Nicméně si myslím, že se nám za první dva roky podařilo mnoho. Sestavili jsme týmy nejen mladých, ale především aktivních lidí. Podařilo se nám některé projekty zrealizovat, jiné připravit. A také jsme něco uspořili. Jsme tak, myslím, dobře připraveni na další, obávám se že ne zrovna lehké období.

Možná jsem byl v uvedeném hodnocení až příliš optimistický. Přišlo mi to ale vhodnější než upozorňovat na současnou všeobecně těžkou situaci. S její realitou se bohužel setkáváme každý den... Nejen proto bych Vám chtěl popřát pevné zdraví, pokud možno klidné Velikonoce a hodně optimismu do dalších dnů.

Jaromír Kocourek
za Radu městyse Nedvědice

ZPRÁVY Z KOMISÍ

Kulturní a sportovní komise – co se děje v zákulisí...

Každá doba, událost nebo akce má své světlé i stinné stránky. Jde jen o to měnit úhly pohledu a chtít se dívat tak, aby to člověk vnímal. Proto i my, optimisticky naladěni členové kulturní a sportovní komise, se díváme vstříc lepším časům a plánujeme, co všechno bychom rádi zrealizovali, až budeme moci.

Kalendář akcí na rok 2021 naleznete jako přílohu tohoto Zpravodaje. Velice dob-

ře si uvědomujeme, že nebude lehké, ba dokonce často ani možné, plánované výstavy, výlety, tematické dny, koncerty a divadla realizovat. Přesto si myslíme, že neplánovat je, by bylo jako ukrojit další malý kousek z nádeje, že život bude zase o něco veselější.

Za městys Nedvědice chceme hned, jak to situace dovolí, obnovit koncepty jazzových podvečerů, sousedských divadel a dalších akcí, kterých se jako spolupořa-

datel pravidelně účastníme. Již dlouho si uvědomujeme potřebu se více věnovat i generačně nejzkušenější skupině obyvatel – našim seniorům. Chystáme pro ně řadu besed, seminářů a společenských akcí, které by měly sloužit jako platforma setkávání především pro ně, ale i napříč generacemi.

Dalším důležitým rozhodnutím bylo, že obnovíme tradici a budeme se i přes

nástrahy doby snažit popřát lidem slavicím významné výročí – narození nebo svatby. Možná někdo namítnete: „Trochu pozdě.“ Těm z Vás odpovídám: „Ale přece!“ Věřte, že v době GDPR, kdy je každá osobní informace chráněná jako oko v hlavě, nebylo jednoduché najít cesty, kterými se vydat. Velké poděkování patří na tomto místě všem, kteří se nenechali odradit a zasloužili se o to, že si tato významná jubilea můžeme připomínat. Obnovu této tradice jsme sice chtěli spojit se začátkem nového kalendářního roku, avšak významné životní jubileum paní Libuše Chládkové, které bylo již v prosinci, jsme nemohli vynechat. Ještě jednou nejen za komisi GRATULUJEME!!!

A jestli budou Slavnosti? I tuto otázku už mnoho z Vás položilo. Pokud bude situace nakloněna tomu, abychom se mohli setkat, pak říkáme: „Určitě!“ Koncept minulého roku, kdy proběhla odpoledne určená rodinám s dětmi (ale samozřejmě i všem těm, kteří chtěli prostě jen přijít), se podle našeho názoru osvědčil, takže v něm chceme pokračovat. Ale nebojte se, nepřijedete ani o koncerty, zábavy, výstavy a další doprovodný program. Držte nám palce, ať pro Vás můžeme tuto tradiční akci připravit.

Rádi bychom také chtěli na tomto místě připomenout, že pokud bude obnovena možnost znovu začít provozovat sporty, je tu pro děti a občany Nedvědice a Pernštejna nově zrekonstruovaná tělocvična i možnost kdykoli navštívit hřiště za školou – je volně přístupné veřejnosti! A komu

se nechce čekat na uvolňování, může samozřejmě kdykoli vyrazit na některou z turistických nebo cyklistických tras v okolí Nedvědice – inspiraci načerpáte například v infocentru, kde jsou pro Vás připraveny i mapy, které Vás těmito trasami provedou. (Z důvodu současné epidemiologické situace budou tyto materiály dočasně umístěny v přízemí úřadu městyse).

Na závěr nám dovolte vyslovit jedno upřímné přání: Ať je jaro 2021 hřejivější, přívětivější a vstřícnější než předchozí období, ať odvrátíme mlhy zmatku a mrazivé sevření nemoci, ať se uvidíme na některé z kulturních nebo sportovních akcí v Nedvědici! Upřímně se těšíme!

Ilona Lukášková
za Komisi kulturní a sportovní

Co nového jsme pro Vás připravili?

V průběhu minulého měsíce jste ve schránkách našli letáček, který Vás informoval o nové službě *Hlášení rozhlasu*. Vedení městyse ji připravilo ve spolupráci s Komisí pro komunikaci. Jde o moderní způsob komunikace mezi městysem a občany. Klasické hlášení místního rozhlasu bude i nadále pokračovat, rovněž stále funguje Infokanál na kabelové televizi

a na webových stránkách. Nová služba je další alternativou a věříme, že si najde své příznivce. Možností, jak si novou službu pořídit, je hned několik. Přihlásíte se online na stránce <https://nedvedice.hlase-nirozhlasu.cz> anebo odevzdáte vyplněný ústřížek z obdrženého letáčku v infocentru nebo na radnici. Aktuality Vám budou zasílány do e-mailové schránky. Rozhodnout se můžete i pro stažení mobilní aplikace, takže aktuality budete mít přímo v mobilu. Součástí registračního letáčku je také možnost uvedení Vašeho telefonního čísla. V případě nějaké závažné krizové situace pak budete upozorněni SMS zprávou. Tato služba je pro všechny občany zcela zdarma. Díky ní se k Vám informace dostanou, i když zrovna nejste doma a neslyšíte místní hlášení rozhlasu

nebo pravidelně nesledujete Infokanál na kabelové televizi. Zasílané aktuality můžete filtrovat, a tak budete dostávat pouze zprávy, které preferujete.

V polovině února byly také spuštěny nové webové stránky obce. Sami můžete posoudit, jak se Vám nový vzhled líbí. Jsme si vědomi, že je před námi ještě kus práce. Je nutné aktualizovat informace z předešlých stránek a „vychytat“ některé drobnosti, aby stránky splňovaly všechny náležitosti a byly přehledné pro místní občany i turisty.

Ceníme si Vašich podnětů a jsme otevření připomínkám a dotazům. Zasílat je můžete na zpravodaj@nedvedice.cz.

Iva Štouračová
za Komisi pro komunikaci

Zeleň v Nedvědici

Stromy a ostatní rostliny mají velký přínos pro naše občany. Blahodárný je stín, který vrhají na rozpálené betonové a as-

faltové plochy a chodníky. Snižují prašnost a hluk, čistí vzduch a poskytují prostor pro ptáky. Citlivý člověk vidí i krásu – není lepší posezení v parném dni než pod vzrostlým stromem. Korunu stromu nelze nahradit slunečníkem, markýzou ani přístřeškem. Pod těmi je stále teplo.

Největší pohromou pro všechno živé je asfalt, zámková dlažba, betonový plot nebo černá střecha – vše bez jakéhokoli stínu. Nejenže se tyto plochy v létě rozpálí na nesnesitelnou teplotu, ale sálá z nich teplo i dlouho po západu slunce, a dále tak vysušují okolí. Vše se dá alespoň trochu zmírnit vhodným zastíněním, ať už stromy, keři či popínavými rostlinami.

Jsme velice rádi, že se v uplynulých dvou letech podařilo vysadit tyto stromy:

Jírovec červený u kurtu, který bude vrhat stín na přilehlou komunikaci. Koruna bude vedena výše, aby nebránila rozhledu. **Liliovník tulipánokvětý** na Kovářově louce – nádherný strom, který vysadili v roce

2019 žáci 9. třídy při ukončení školní docházky. Krásná **katalpa trubačovitá** byla

vysazena žáky 9. třídy v roce 2020 u dětského hřiště. **Javory červené a paulovnie plstnaté** u mostu přes Svratku, které budou snižovat hlučnost a prašnost této frekventované komunikace. Paulovnie ze semen vypěstovala a městysi darovala paní Anna

Havířová. Namísto nemocného stromu před obchodem u rybníka byly vysazeny **třešně Sargentovy**. Přerostlé, a proto nebezpečné tuje u „bytovek“ nahradily **tuje Smaragd**.

Doufáme, že i v letošním roce bude vý-

sadba zeleně pokračovat a děkujeme občanům za všechny nápady a podněty k realizaci výsadby na obecních pozemcích.

Zbyněk Šíkula

za Komisi životního prostředí a stavebnictví

ROZHOVOR

Mnozí obyvatelé Nedvědice a Pernštejna možná neví o tom, že tu s námi žije velmi mimořádná osobnost. Jedná se o paní Libuši Chládkovou, která přesně na Štědrý den minulého roku oslavila 100. narozeniny. Během svého dlouhého života toho zažila opravdu mnoho. V dnešní době si často ani nedokážeme představit, jak se lidem dříve žilo, co všechno je trápilo, a naopak z čeho se uměli radovat. Bylo pro mě ctí a potěšením, že jsem se s ní mohla setkat a vyslechnout její vzpomínky, které jsou tak zajímavé, že by vydaly na samostatný Zpravodaj. Je neuvěřitelné, jak úžasnou paměť ve svém věku má a s jakou lehkostí popisuje svůj životní příběh, který mnohdy vůbec nebyl lehký. Z několikahodinového rozhovoru nabízím autentický záznam vybraných pasáží, které jsou cenné pro pamětníky a pozoruhodné pro nás ostatní...

Foto: archiv rodiny

Život paní Chládkové je spjat s Nedvědicí a jejím okolím odjakživa. Narodila se 24. prosince 1920 na samotě v Černvřevě, na podzim roku 1926 se rodina přestěhovala do Nedvědice. Nejprve na sokolovnu, kde žili čtyřicet čtyři let, poté si postavili rodinný dům na Táboráku, ve kterém bydlí se svým synem dodnes. Ze tří mladších sourozenců žije už pouze sestra Jana, provdaná Vaculíková.

Jako nejstarší z dětí jste určitě musela mamince pomáhat.

To ano, pomáhala jsem uklízet i prád. Když jsme bydleli na sokolovně, musela

jsem chodit pomáhat i tatínkovi. Mojí prací bylo nahoře v sále utírat židle a umývat okna. Tatínek mě také naučil, jak mám správně umývat dřevěnou podlahu, která byla hodně špinavá od kamen, jimiž se topilo. Samozřejmě jsem se starala i o sourozence. Bratr Zdeneček zemřel mladý. Chodíval pást s jedním kamarádem za sokolovnu kozy. Jednou ho začalo velmi bolet koleno, dostal vysoké horečky, ale pan doktor Jelínek tenkrát nepřišel... Byl to zdravý, krásný, černovlasý kluk a najednou byl pryč... zemřel do týdne. Bratr Láďa se zase narodil s křivicí, také to neměl jednoduché, zemřel ve 20 letech na infarkt. Pomáhala jsem i babičce, která mě učila, jak se mám starat o zahrádku. Dříve bylo normální, že musely děti pracovat. Chodila jsem i s kamarádkou Vlastou Heldovou trhat listy pro bource morušového, kterého chovali. Nebo jsem s ní za hřbitovem, kde měli zahrady, přebírala ovoce. Až po práci jsme si mohli chodit hrát s kamarády.

Kde jste si nejčastěji hráli?

Většinou jsme se s kamarády scházeli na Krčíně. Skákali jsme přes švihadlo, házeli si míčem. Kromě Vlasty byly moje kamarádky Boža Hotárková, Mirka Opatřilová a Vlasta Slámová. Nejraději jsme si všichni hrávali v Krčince, brodili jsme se vodou, která byla krásně teploučká. Zhruba v místech, kde je teď lékárna, stávala hrušeň, ta měla moc dobré hrušky. S klukama jsme je vždy otepali a potom jsme hodovali. (smích)

Vzpomněla byste si na nějakou svoji oblíbenou hračku, kterou jste v dětství měla?

Já jsem ani nic moc neměla... Jako malá jsem dostala panenku od tetiček z Brna. Jedna z nich pracovala ve školce, kde dětem panenky šili. Měla krásnou hlavičku, zbytek těla byl ušitý. To byla moje první panenka. Ale abych řekla pravdu, tak jsem si s ní moc nehrála. Žili jsme na samotě, takže jsem raději lítala někde venku po kopcích. (smích)

Jaké měli Vaši rodiče zaměstnání?

Tatínek byl velmi pracovitý. Napřed pracoval v textilce, také vypomáhal na poště. Sehnal si práci kdekoliv, chodil lidem síct louky, dělal opravdu všelicos, jen aby sehnal nějaké koruny. Maminka byla doma s námi, tak to tenkrát bylo běžné. Když si rodiče půjčili peníze od strýce na nábytek, chodila si přivydě-

lávat do textilky, aby mohli dluh splácet. Nás děti doma hlídala paní Slámová, byla moc hodná, vlastně to byla taková naše nevlastní babička.

Kolika let se dožili Vaši rodiče?

Maminka se nedožila 80 let. Byla těžce nemocná na srdce. Sami lékaři se v nemocnici divili, že se s její srdeční chorobou mohla dožít tak vysokého věku. Tatínek zemřel v 86 letech, jeho sestra dokonce v 97 letech.

Takže máte dlouhověkost v genech, čím myslíte, že to je?

(smích) To já nevím...

Myslíte, že na tom může mít podíl styl života, zdravá strava?

Možná ano, maminka málo solila, nejedli jsme ani tučná jídla. Moje oblíbené jídlo byla mrkev. Nechutnaly mi škubánky, což je zajímavé, protože mám bramborové těsto ráda. Takové bramborové placky, to byla pochoutka. Já jsem ale nikdy nebyla vybíravá. To víte, ani jsem být nemohla, protože jsme nic moc neměli. Lépe nám bylo, až začal tatínek pracovat na poště a když jsem začala do práce chodit také já. To bylo víc peněz.

Kde jste pracovala?

Když přišli Němci, hrozilo mi, že budu muset jít pracovat do Reichu. To jsem opravdu nechtěla. Naštěstí jsem kvůli zdravotnímu posudku mohla zůstat doma. Víte, my jsme v té době chodili tajně tancovat při harmonice do Smrčku. Jednou jsme šli s chlapcem, Jarko Havelkú se jmenoval, přes takovou bažinu a já jsem prochladla a dostala silnou angínu. Byla jsem tenkrát hrozně zesláblá, vůbec jsem nejedla. To se mi podepsalo na zdraví, ale díky tomu jsem byla uznána jako práce neschopná a mohla jsem za války zůstat pracovat zde, vzali mě Grünwaldu v textilce. Po válce jsem byla zaměstnána až do důchodu v MEZu. Tam jsme byli dobrá parta, na to ráda vzpomínám. Když teď sedím doma u stolu, vzpomínám na tuto dobu, probírám si dílnu... jak jsme tam seděli... A vlastně v té naší dílně zůstávám sedět sama, všichni už jsou pryč... Je to smutné... Víte, já tam skládala motorové cívky. Nejprve jsem pracovala sama, potom s Květou Štěpánkovou, to byla moje velká kamarádka. Když zemřela, byla jsem z toho hodně nešťastná, ta mi

moc chyběla. Mojí další spolupracovnici se stala Miladka Hutařová, se kterou jsme se navštěvovaly.

Když bychom se vrátily zpátky do dětství, vzpomněla byste si na školu?

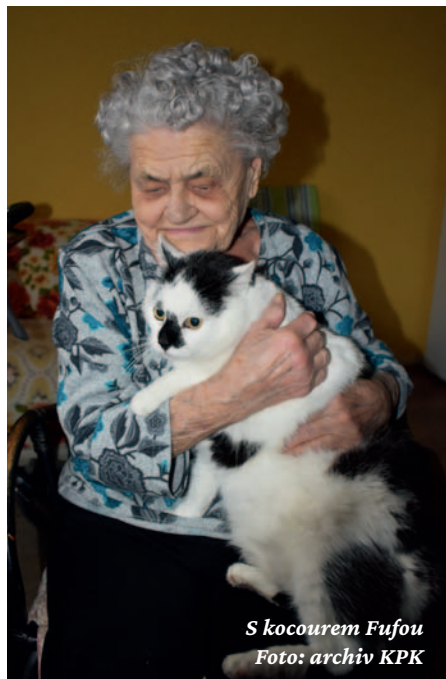
Do školy jsem chodila v Nedvědicích, na ty první roky si ani moc nevzpomínám, pamatuji si až čtvrtou a pátou třídu. Měli jsme takovou přísnou paní učitelku, ale hodně nás toho naučila. Měla jsem ji ráda, myslím si, že se jmenovala Dvořáková. Když jsme zlobili, dávala nám za trest napsat 20x násobilku. Ale ne násobilku jednoho čísla, třeba i čtyřech. V měšťance jsme měli rádi pana učitele tělesné výchovy, který v sokolovně pořídil žebřiny a kruhy, což bylo fajn.

Který předmět Vás nejvíce bavil?

Nejvíce mě bavily počty. Čtení moc ne. V páté třídě se mi začal ztrácet zrak. Jezdila jsem na oční do Brna, kam mě poslal pan doktor Jelínek. Byl tam jeden takový lékař, kterého jsem se hrozně bála. Dodnes si pamatuji, jak jsem seděla v temné komoře, on nic neřekl, zhasl světlo a já se hrozně rozeřvala. Rozzlobil se na mě, zavolal tatínka, aby mě vzal a uklidnil. Naštěstí tam byla hodná sestřička, která tatínkovi poradila, abychom přišli ve dvě odpoledne, že tam bude jiný lékař. Tak jsme šli čekat k tetě – ještě tam jsem řvala – při vzpomínce na tu tmou. Jinak jsem se tmy nebála, často jsem ještě v noci lítala kolem sokolovny a strach jsem neměla.

Možná to bylo tím, že jste byla u lékaře, a ještě sama.

Ne, bylo to tím panem doktorem. On byl takový komisiční. Zato paní doktorka, ke které jsem šla potom, ta byla hrozně moc

*S kocourem Fufou
Foto: archiv KPK*

*Svatební fotografie
Foto: archiv rodiny*

hodná. Vím, že mi říkala: „Tak pojď, panenko, jak se jmenuješ?“ Dala mi bonbon, vzala mě za ruku, zavedla mě do místnosti, posadila na židli, teprve potom zhasla. To už jsem se nebála.

Se zrakem jste měla potíže i později?

Ano, často mi měnili brýle. Ze začátku po měsíci, potom po delší době. Ale viděla jsem opravdu špatně – na čtení i normálně. Brýle jsem potřebovala. Když jsem potom nesměli cestovat do Brna, jela jsem k lékaři do Bystřice. Tam se na mě pan doktor skoro nepodíval, jen řekl: „Ženská sakramentská, nové brýle Vám nedám, vždyť přes ně musíte krásně vidět!“ Byla jsem z toho tenkrát opravdu zoufalá. Neviděla jsem nic... Naštěstí moje sestra sloužila v tu dobu na Rožínce, kam jezdil starý pan doktor Holub, otec současného pana doktora Holuba – takže jsem začala chodit k němu. Musím říct, že jsem byla v sedmém nebi, protože mi pan primář Holub pomohl. Navíc měl ordinaci potom i v Nedvědicích, takže jsem nemusela nikam cestovat. Byl opravdu úžasný.

Když jste měla takové problémy se zrakem, byl asi problém číst. Jak jste trávila volný čas? Měla jste nějaké koníčky?

No, oči mě trápí dodnes, nemohu se pořádně ani podepsat, natož abych četla. Kdyby to šlo, četla bych ráda, ale bohužel... Moje radost byla spíš zahrada, hlavně květiny. Když jsme si postavili dům... i dříve u sokolovny. Před okny jsem měla nádhernou skalku. Kussová Anka jezdila do Čech do Průhonice, odkud mi vozila sazeničky a radila mi, jak mám co pěstovat.

Co Vám dělá radost teď, když už nemůžete pracovat na zahradě? Sledujete třeba televizi?

Poslouchám to. Mám tedy opravdu dopal na všechny ty politiky. Jinak se moc na televizi nedívám. Měla jsem ráda pořad Tajemství těla, to mě zajímalo. Vždy

jsem ráda sledovala soutěže. Hlavně když zemřel manžel. Švagr mi tenkrát řekl: „Ne, abys seděla sama doma jako nějaká tetka, musíš vždycky přijít večer k nám.“ Takže jsem k nim chodila na večerní kávu a společně jsme se dívali na televizi.

Vzpomněla jste svého manžela, kde jste se spolu seznámili?

Když se hrálo na sokolovně divadlo, manžel tam chodil chystat světla a vůbec dělal všechno kolem elektriky. Protože byl taky z Nedvědic, pocházel z Domků, znali jsme se dávno. Manžel byl o pět let starší, měl ho moc rád i můj syn Tomáš.

Máte v Nedvědicích nějaké oblíbené místo?

Já jsem hrozně ráda chodila do Jedlové, to bylo vlastně místo, kde jsem se narodila... kousek od červířské samoty... Tam mě to táhlo na procházky. Čert ví, jak to tam vypadá, teď už nikam nedojdu. Chodili jsme tam i na houby a dávali je do bramborové polévky. Také si vzpomínám, že mi maminka často říkala: „Spěchej ze školy, já zadělám na kynuté knedlíky a ty skočíš pod Kovářovou na borůvky.“ Když jsem tudý před lety jela, žádné borůvky jsem už neviděla. Na borůvky jsme také hodně chodili do Žlebu, tam jich vždycky rostlo mnoho, dělali jsme si zásoby na zimu.

Podívala jste se někdy do zahraničí?

(smích) Kdepak, leda prstem po mapě anebo v televizi. Dovolenou jsem trávila prací doma. Co se nestihlo, když jsem chodila do práce, doháněla jsem právě o dovolené.

Váš život je opravdu dlouhý, zažila jste toho mnoho. Zajímalo by mě, kdy se Vám žilo nejlépe?

Nejlépe se mi žilo do roku 1939, dětství bylo takové bezstarostné... Pak už to bylo horší. Nejhorší pro mě byl určitě komunistický režim. Komunisti dělali kopanec

za kopancem. Vadilo mi, že naháněli lidi do dolů. Bála jsem se i o syna, aby tam neskončil. Potom, v roce 1989, jsem si hlavně říkala, aby to vzali za dobrý konec, protože je to potřeba...

Kterého z prezidentů považujete za nejlepšího?

No, Masaryk, to byl ohromný člověk. I prezident Beneš, toho jsem měla ráda. Ale ti další... Co mám o nich mluvit... Ti byli... Havel byl dobrý prezident, ale teď ten Zeman... toho teda moc ráda nemám. Vzpomínám si na jednoho komika z Ostravy, jak ho uměl krásně napodobovat. (smích)

Čím si podle Vás získal Masaryk největší respekt?

Určitě to bylo jeho plí. My jsme mu věřili. Jeho zásluha je, že jsme v této republice.

Na závěr bych Vás ráda požádala o nějaký vzkaz či radu pro nás všechny...

Víte, já jsem se v životě s nikým nehádala, opravdu. I když mě něco hodně mrzelo, někdy jsem si i poplakala, ale nehádala jsem se. Kolikrát si teď říkám, proč

*Během života se radovala z narození 5 vnoučat a 5 pravnoučat.
Na fotografii s nejmladší pravnoučkou Karolínkou.*

lidé běhají bez těch roušek. Myslí jen na sebe. To, co se děje, přeci není maličkost. Je mi hrozně líto zdravotních sester, které pomáhají nemocným. To si my asi nedokážeme vůbec představit, jak náročná je jejich práce. Myslím si, že by měli být lidé více pokorní a měli by se naučit poslouchat. Zvláště teď.

Ráda bych na tomto místě ještě jednou poděkovala za vstřícnost a ochotu jak paní Chládkové, tak i jejímu synovi, panu Tomáši Mistrovi, že mi umožnili rozhovor uskutečnit.

*Eva Zemanová
za Komisi pro komunikaci*

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

Počet obyvatel v Nedvědicích

k
1. 1. 2021

1307
občanů

občané
Nedvědice
1254

občané
Pernštejna
53

Rok 2020

narození
12 dětí

přistěhování
20 občanů

úmrť
21 občanů

odstěhování
30 občanů

Diamanty a zlato

Stálost, pevnost a ryzost jsou atributy, které přesně vystihují vzácné kovy a drahokamy, právě pro tyto vlastnosti si lidé zvolili nejen zlato a diamanty k pojmenování významných výročí sňatku. V minulém roce v Nedvědicích oslavili manželé Čermákové diamantovou svatbu (brali se 27. 8. 1960) a manželé Pavelkovi zlatou svatbu (brali se 20. 10. 1970). Dodatečně bychom jim chtěli k této mimořádné životní události popřát ještě mnoho krásných společných let.

Obnovení manželského slibu
Foto: archiv rodiny Čermákovy

Tímto se omlouváme všem, o kterých se článek nezmiňuje. Bohužel o dalších sňatcích nevíme. Významná jubilea týkající se narození jsou ještě vcelku dohledatelná, ovšem s údaji o svatbách už to není tak snadné. Ne všechny manželské páry se zde totiž braly (ať už v kostele či na úřadě), a nemůžeme tedy ve většině případů ani tušit, že se taková významná událost v rodinách těchto párů slaví. Proto by tento článek mohl započít novou tradici. **Rádi bychom přijali Vaše blahopřání,** která budeme moci otisknout v příštích číslech Zpravodaje. Neváhejte se obrátit buď na Komisi pro komunikaci, nebo na Komisi kulturní a sportovní. Věříme, že bychom gratulací či vzpomínkou mohli mnohé potěšit.

Ilona Lukášková
za KKS a KPK

BLAHOPŘEJEME!

Jsme velmi rádi, že Vás budeme moci v této pravidelné rubrice informovat o významných životních výročích občanů Nedvědice a Pernštejna. Děkujeme všem oslavencům za souhlas zveřejnit jejich jména a věk ve Zpravodaji. Velice si toho vážíme.

Všem jubilantům, kteří slavili nebo ještě oslaví narozeniny v měsících leden–březen, přejeme především pevné zdraví a mnoho dalších spokojených let.

Vedení městysu Nedvědice a Komise pro komunikaci

65 let

Antonín Špaček
Helena Holešová
Pavel Hanáček
Milan Šesták
Helena Holešová
Miriam Richterová

70 let

Zdeněk Kocourek
Marcela Ondráčková

75 let

Helena Střelcová
Antonín Fojtík

80 let

Vladimír Čermák

91 let

František Kříček

SPOLKY A ORGANIZACE

SkasaN a jeho plány na rok 2021

Vážené čtenářky, vážení čtenáři Zpravodaje, příznivci spolku SkasaN, máme před sebou devět měsíců nového roku, do kterého i přes současnou celosvětově náročnou situaci vstupujeme s optimismem, nadějí a plány.

Záleží na tom, jak se bude vyvíjet epidemická situace, ale první akcí, kterou bychom chtěli uskutečnit, bude červnový dětský den s animátorem, soutěžími a skákacími hrady. Na podzim plánujeme kromě výstavy podzimních květin a dekorací z dílny Květiny Michaela také halloweenský průvod strašidelných masek, tvoření z dýní a další aktivity pro rodiče s dětmi. Zároveň doufáme, že se letos uskuteční Adventní trhy pod Pernštejnem, přijede parní vlak a nedvědicí sokolovna

konečně zase ožije. Plánů není mnoho, ale o to více se budeme snažit pro Vás akce nachystat tak, abyste si je užili a rádi se za námi vraceli. Mrzí nás, že nebyl Květinový ples, na který se vždy moc těšíme. Je to naše jediná akce, díky níž získáme finanční prostředky na pořádání dalších akcí, které jsou hlavně pro děti. V loňském roce jsme nic kromě plesu pořádat nemohli, letos ale věříme, že se alespoň v druhé polovině roku 2021 uvidíme!

Tým spolku SkasaN Vám všem přeje krásné jaro, hlavně zdraví a optimismus, který teď všichni tolik potřebujeme.

Ivona Klusáková
za tým SkasaN

Včely a včelaření v Nedvědicích

Když z jara při své procházce uvidíte na květech včely, určitě přiletěly z úlu některého včelaře z okolí. Včely nedoletí daleko, nejvýše 3 km od svého úlu, a proto je téměř jisté, že tento úl patří včelaři, který je organizovaný ve včelařském spolku v Nedvědicích. Téměř všichni včelaři se organizují ve včelařských spolcích. Pro včelaře sice není povinné být organizován, může se to dokonce zdát i nevýhodné, protože to s sebou přináší také povinnosti, ale výhody členství ve včelařském spolku výrazně převažují.

Včelařský spolek v Nedvědicích založil pan Antonín Jeřábek v roce 1903, od jeho založení tedy uplynulo více jak 100 let. Dnes má základní organizace 49 členů, kteří chovají dohromady 654 včelstev. Jsou to včelaři od Černvíru po Rožnou a od Sejků po Skotice. Činnost spolku je organizovaná prostřednictvím členských a výborových schůzí, s novými informacemi se členové seznamují na odborných přednáškách.

Důležitou činností spolku je také propagace včelaření. Jednou z významných

akcí, která slouží právě k propagaci včelaření a k seznámení široké veřejnosti například s tím, jak vypadá úl zevnitř nebo jak včela žije, je včelařská výstava. Tuto výstavu spolek už mnoho let pořádá v Nedvědici počátkem července. Vedle získání nových informací si na výstavě můžete zakoupit med, medové pivo, samozřejmě medovinu, ale také kosmetiku ze včelích produktů. Finanční prostředky vydělané tímto způsobem opět směřují zpět do spolku a slouží k hrazení jeho potřeb.

Aby se včelám dařilo, musí se včelař o své včely dobře starat. Příkladem může být počasí, které panovalo v loňském létě. Divoké včely se při takovém počasí nejsou schopné zásobit na zimu a přežít. Včely chované včelaři ovšem díky tomu, že je včelař na podzim nakrmí cukrem, přežijí i podobnou nepřízeň. Ale jsou věci, které včely a včelaře trápí mnohem více, a to je roztoč *Varroa destructor*. Každý včelař musí včely pozdě na podzim a ještě i v zimě léčit, aby byly na jaře zdravé. Pokud včelař včely neléčí, dokáže tento roztoč celé včelstvo zahubit.

Tou nejhorší nemocí, která může včely postihnout, je však mor plodů. V České republice se tato nemoc neléčí a při jejím výskytu musí včelař všechny včely utratit a úly i včelařské potřeby spálit. Není to ale pravidlem ve všech zemích světa. Někde k léčení dochází, a proto se v medu, který je k nám dovážen ze zahraničí, mohou objevit zbytky léků. Pokud se zbytky léků objeví v medu, který je označován za český, pak si buďte jisti, že se o pravý český med skutečně nejedná.

Současná doba ovlivněná nemocí Covid-19 dopadla i na činnost našeho včelařského spolku, a to i proto, že včelaři nejen v Nedvědici jsou často staršího věku. O to více nás mrzí, že nemá naše organizace včelařský kroužek, i když jsme se o to snažili. Asi ne dostatečně. Aby bylo možné jednou oslavit 150 či 200 let organizovaného včelaření v Nedvědici, potřebujeme naše řady

omladit. Práce se včelami je zajímavá záliba, i když jsou výsledky závislé na rozmarech přírody. Navíc většina z Vás už jistě ví, jak důležitá je existence včel pro člověka. A nejedná se pouze o produkty, kterými jsou med, vosk a pyl. Důležité je především opylování, při kterém jsou včely nenahraditelné.

Výbor ZO Nedvědice

ZDRAVÍ

Užitečný pomocník vitamín D

Obzvláště v posledních měsících se často setkáváme s doporučením, abychom užívali vitamín D. Ale proč je vlastně tento vitamín užitečný a proč je dobré ho tělu dodávat, ať už ve formě léků nebo alespoň doplňků stravy?

Vitamín D patří spolu s vitamíny A, E, K mezi vitamíny rozpustné v tucích. Existují jeho dvě hlavní formy. Vitamín D2 (ergokalciferol) je rostlinného původu, obsahují jej kvasinky, droždí a houby volně rostoucí na slunci. Vitamín D3 (cholecalciferol) se nachází v živočišných produktech. Jeho dobrými zdroji jsou zejména rybí tuk, játra a tučné ryby obecně (např. losos, tuňák). Dále je i ve vaječných žloutcích a mléku, ale mléčné výrobky obecně jsou na vitamín D celkem chudé, zejména protože skot chovaný v uzavřeném prostoru může sám trpět jeho nedostatkem. To, že je vitamín D3 zhruba čtyřikrát účinnější než D2, který se v organismu teprve mění na lépe vstřebatelný vitamín D3, je informace důležitá zejména pro vegetariány a vegany. Vitamín D3 obsahují i tzv. fortifikované potraviny (potraviny obohacené o různé vitamíny včetně vitamínu D).

Naše běžná strava je za normálních okolností na vitamín D3 poměrně chudá. Je ovšem nutné zdůraznit, že vitamín D3 (až 90 %) nezískáváme jen z potravy. Největší množství vzniká v pokožce člověka při ozáření slunečním zářením. Proto se vitamínu D3 někdy říká i „sluneční“ vitamín. Potřebu vitamínu D3 se slunce by mělo pokrýt slunění alespoň dvakrát

až třikrát týdně po dobu 20 minut. Záleží však také na barvě pokožky – lidé se světlejší pletí mohou využít až 70 % slunečního záření, zatímco ti s tmavší barvou mnohem méně (pouze 3 až 30 %). Dalším faktorem ovlivňujícím tvorbu vitamínu D3 v pokožce je i roční období a denní doba. Největší množství vitamínu D3 vzniká v pokožce mezi 10. a 14. hodinou, a to od půlky dubna do začátku září. Během podzimu a zimy je ale slunce tak nízko nad horizontem, že sluneční záření nedopadá v úhlu potřebném pro optimální tvorbu tohoto vitamínu. V zimních měsících tedy nelze na slunění spoléhat. Dříve lidé pobývali více venku, ochranu před nemocemi jim tak z velké části poskytovala zásoba vitamínu D3 z jara a léta. Dnes většinu dne lidé tráví uvnitř a ven se dostanou až po práci, kdy už je slunce nízko. Kromě ročního období může být příčinou sníženého množství vytvořeného vitamínu D také zahalování těla před sluncem, používání opalovacích krémů s vysokým UV faktorem a třeba i znečištěné ovzduší.

Změna našeho životního stylu se tedy mimo jiné projevuje v tom, že naše tělo dostatečné zásoby „děčka“ nevytvoří, a to může mít negativní dopad na naše zdraví. Podle některých zdrojů má v našich zeměpisných šířkách nedostatečné množství vitamínu D3 až kolem 75 % obyvatel.

V lidském těle má vitamín D3 mnoho důležitých funkcí. V poslední době je nejčastěji připomínán fakt, že vitamín D3 přispívá k normální funkci imunitního

systému. Dále je důležitý i pro lepší vstřebávání vápníku a jeho využití na mineralizaci kostí, pro správný vývoj zubů. Pomáhá také udržovat normální činnost svalů a slouží i jako prevence vzniku srdečních onemocnění a infarktu myokardu.

Nízká hladina vitamínu D3 se tedy logicky odráží na přirozené obranyschopnosti a náladě. Dlouhodobý nedostatek se může projevit zvýšenou náchylností kostí na zlomeniny, zhoršenou kvalitou zubů, kondicí svalů a celkovou schopností regenerace. U dětí může vést k nedostatek vitamínu D3 k vadnému vývoji kostí, dokonce až ke křivici (rachitidě), ke zvýšené kazivosti zubů nebo třeba svalové slabosti a častým zlomeninám.

Denní dávka vitamínu D3, potřebná k udržení jeho dostatečné hladiny v krvi, se podle různých doporučení pohybuje v rozmezí 200–2000 IU. Tato hodnota by se neměla překračovat, protože vitamínem D3, který je rozpustný v tucích a ukládá se v tělesných tkáních, je možné se předávkovat. Pro kojence, děti, těhotné a kojící ženy je doporučený příjem 10 mikrogramů (400 IU). Člověku s normální hmotností obvykle bohatě stačí 800–1000 IU. Pokud má člověk více tukové hmoty, potřebuje vyšší dávku, neboť vitamín se pak ve větším množství ukládá do podkoží. Přesná hodnota hladiny vitamínu D se dá stanovit ze vzorku krve. Tuto službu komerčně nabízí různé biochemické laboratoře.

Hana Kostková

Milí čtenáři,

další rubrika, kterou bychom i v budoucnu rádi zařadili, bude obsahovat články na téma cestování. Věříme, že se mezi Vámi najde řada cestovatelů, proto bychom uvítali, kdybyste se mohli se čtenáři Zpravodaje podělit o Vaše zážitky ze zajímavých míst, která jste navštívili nejen v naší vlasti, ale i v zahraničí. Následující dva příspěvky berte jako zajímavé tipy na výlety, kterých si snad budeme brzy zase užívat.

Cestovatelský batoh: Dolomity

V severní Itálii v Bolzanské kotlině se rozkládá uskupení rozličných útvarů od horských luk po stolové hory a ledovce. Vše je propletené cestami, stezkami a artefakty z první světové války. Stojí za to přivstát si, být v horách sami se sebou a užívat si majestátnost horských masivů.

V okolí Coriny d'Ampezzo je několik krásných túr. Při vstupu do hor masivu Tofana di Rozes je nutné projít tunelem, který byl vyhlouben jako průchod

do hor. Na treku je nutné překonat tisíc výškových metrů, odměnou jsou výhledy na skály, které příroda přetvořila do divokých a rozeklaných útvarů.

Na vyhlídkový vrchol kopce Col di Lana lze jít několika cestami. O vrchol probíhaly tuhé boje mezi italskými a rakouskými jednotkami za první světové války. To také připomínají zákopy a zbytky ostnatých drátů. Z vrcholu je vidět Tofana, Monte Civetta, Marmolada i Ötztalské Alpy.

Na nenápadném a méně navštěvovaném treku kolem masivu Croda di Lago jsou odměnou pohledy na pohádkové horské louky s kulisou dolomitských hor. Trek vede kolem chaty, která nese jméno masivu a na které je možné si ve výšce 2 046 m n. m. dát poctivé silné italské espresso a zjemnit ho pravou domácí šlehačkou ve specialitě espresso con panna.

Klára Pytlíková

Kolem Tofana di Rozes
Foto: Klára Pytlíková

Kolem masivu Croda di Lago
Foto: Klára Pytlíková

Deštníková návštěva leteckého muzea v Praze-Kbelích

Protože je letectví mým velkým koníčkem, rád navštěvuji letecké dny a také muzea. Mimo různých malých expozic je u nás i několik velkých muzeí, například ve Vyškově nebo v Kunovicích. Ale tím nejstarším a úplně největším je Letecké muzeum Vojenského historického ústavu v Praze Kbelích. To jsem samozřejmě navštívil už mnohokrát, ale tamní expozice

se stále rozrůstá a každý rok je k vidění zase nějaký nový či opravený exponát. Můj kamarád Zdeněk jednoho dne v srpnu loňského roku projevil zájem, zda bychom se tam spolu nezajeli podívat. Pracuje na směny a měl volno pouze v pátek 21. 8. 2020. Jestli si z loňského – poměrně chladného roku - pamatujete nějaký zvlášť horký den s teplotou asi 34°C, pak

si pamatujete právě tento pátek. Ano, v nejteplejší den celé sezóny jsme se odvážili na výlet autem do Prahy, navíc v den nejčastějších silničních kolon a zároveň v roce největších dopravních omezení na dálnici D1. Pořád jsem ale přemýšlel, jak se proti horku ochránit? Nabalili jsme si zásoby pití, krém na opalování a také deštníky. Zdeněk na mne koukal trochu

Foto: Petr Martinek

Foto: Petr Martinek

nechápat, ale já jsem ho uklidnil. Ještě uvidí, jak se budou hodit!

Do muzea jsme hladce dorazili na otevřací hodinu v 10.00 a s deštníky zavěšenými přes paže jsme se začali oddávat kouzlu staré letecké techniky. Mimo množství letadel na volných plochách nabízí muzeum také hangáry, které jsou rozděleny podle časového období na předválečné, válečné a poválečné letectví s druhy letecké techniky, které byly pro dané období typické. Každý hangár jsme prošli velmi důkladně a pečlivě si prohlédli všechny exponáty, takže se rychle přiblížilo poledne a s ním stoupla i venkovní teplota. Pokaždé, když jsme z hangáru vyšli, roztáhli jsme deštníky a libovali si, jak jdeme po ploše pěkně ve stínu. Míjející návštěv-

níci muzea na nás koukali jako na blázny. Ale jen do chvíle, kdy prošli okolo a pochopili, že si na rozdíl od nich neseme s sebou trochu milosrdného stínu a chůze na sluníčku po rozpálené betonové ploše je tak o trochu snesitelnější.

Hangár poválečné éry jsme procházeli také velmi pečlivě, až si nás všiml jeden z kurátorů muzea a zeptal se, odkud jsme? Odpověděli jsme, že z Moravy, a tak nám řekl, že když jsme z takové dálky, ukáže nám interiér nově zrestaurovaného vrtulníku Mi-4. Nakonec jsme s tímto průvodcem viděli nejen vrtulník zevnitř, ale prošli jsme okolo celé stíhačky MiG-29 a zblízka si prohlédli i mohutný britský stíhač Phantom FGR.2, který do muzea v roce 1992 přiletěl po vlastní ose.

V muzeu je i stánek rychlého občerstvení, takže pokud zrovna neholdujete raw stravě nebo nejste vegani, můžete si vybrat ze slušné nabídky teplých jídel. Funguje zde také prodejna suvenýrů plná různých knih, modelů, plakátů, odznáčků či hraček letadel.

Nakonec jsme z muzea odešli až po šesti hodinách a to jsme některé části prošli už poněkud rychleji než na začátku. Cesta domů po dálnici byla kvůli dopravním omezením docela náročná, ale zážitek z muzea byl silnější.

Jo, a za ten nápad s deštníky jsem se od Zdeňka dočkal uznalého poplácání po zádech.

Petr Martinek

HISTORIE

Výročí významných událostí Nedvědice v roce 2021

1721

Na Krčíně nedaleko Císařské studánky byla postavena první budova nedvědicke školy. Do té doby se vyučovalo na radnici, která byla v Panském domě, kde je dnes pošta. V přízemí byla hospoda, horní patro sloužilo škole. Místa zde bylo málo a prostředí nevyhovující. Nově postavená škola byla dřevěná, ale velká povodeň Nedvědičky malou budovu zničila ještě v téže roce a znovu se učilo v Panském domě.

1771

Číslování domů probíhalo podle rozhodnutí císařovny Marie Terezie z roku 1770 nejprve v městech a prováděli ho důstojníci rakouské armády. Do Nedvědice přišli na jaře roku 1771.

1851

První poštovní úřad v Nedvědici byl zřízen ve dvoře domu čp. 43 mezi Panským domem (současnou poštou) a dnešní radnicí, tedy v centru obce.

1901

Slavnostně byl zasazen základní kámen stavby nové školní budovy podle projektu Ing. Antonína Vašíčka. Jak uvádí Petr Vejrosta v knize *Škola v Nedvědici*, byla škola vysvěcena v roce 1903 a dodnes si zachovává některé původní rysy. Jsou to především průčelí se vstupními dveřmi a mramorovým portálem a uvnitř mramorové schodiště.

1921

Před sto lety se toho odehrálo skutečně hodně. Bylo po vzniku Československé republiky a začal se ekonomicky, politicky, kulturně a společensky rozvíjet náš samostatný stát.

Byla založena firma Radiomotor Grünwald, Kutta, Opatřil a spol. zaměřená na, v té době se velmi rychle rozvíjející, elektrotechnické výrobky. To byl základ budoucí továrny Moravských elektrotechnických závodů MEZ Nedvědice. Vedle textilky Otty Kuhna, zaměstnávající více jak 200 pracovníků, nabídla tato továrna postupně dalších 100 pracovních míst. Zde tak začíná průmyslový rozvoj městyse a následné rozšiřování oproti neprůmyslovému Doubravníku.

Ředitel školy Stanislav Bín založil Klub československých turistů odboru Nedvědice. Jak píše Petr Vejrosta v publikaci *Turistika v Nedvědici*, byla Nedvědice se svými 23 členy jedna z prvních v našem regionu. Odbor pracoval spíše jako servisní organizace pro návštěvníky Nedvědice se zaměřením na značení turisticky zajímavých cest.

V tomto roce bylo provedeno první celorepublikové sčítání obyvatel a domů. V Nedvědici tenkrát žilo 1 126 obyvatel a nacházelo se zde 147 domů.

1931

V kreslárně měšťanské školy se uskutečnila první výstava ovoce pěstitelů z Nedvědice, kterou uspořádal ředitel školy Stanislav Bím. Výstava měla velkou návštěvnost a nečekaný úspěch.

1941

Za pomoci a pod dohledem vyšších pozemkových úřadů byl na naší radnici vypracován první podrobný regulační plán rozvoje obce. Jeho záměrem bylo jednak rozšířit možnosti výroby v továrnách, v té době již pracujících pro Německo, jednak dát podmínky pro výstavbu domů při rozšiřování výroby. Současně bylo cílem uspořádat obec v podhradí pro návštěvníky hradu Pernštejna, mezi které patřili hlavně Němci. Při tomto regulačním plánu byly na návrh zdejších občanů vytipovány domy k zařazení mezi památkově chráněné se státem dotovanými opravami. Byly to především: statek Klečany, Valcha, kostel, fara, Panský dům a čtvrť Domky. Mimo kostel sv. Kunhuty nebyl nakonec v obci žádný objekt do seznamu památek zařazen.

1961

Celostátní sčítání obyvatel a domů. V Nedvědici bylo 1 407 obyvatel a 310 domů.

1971

Lyžařským oddílem byl postaven a zprovozněn lyžařský vlek VI 200 u Nutřín. Byl to po vleku u Býsove druhý vlek dodaný Transportou Chrudim n. p. Nedvědicke MEZ dodával do Transporty elektromotory, a to bylo důvodem upřednostnění dodávek našemu lyžařskému oddílu před snahami lyžařského oddílu z Brna, který si zde v té době chtěl také postavit svůj vlek.

1991

První vánoční koncert u obchodního domu, který připravil s orchestrem Dr. Štěpána Chalupníka starosta městyse Antonín Priesnitz. Že se zakládá tak velká tradice, to jistě nikoho z účastníků nenapadlo.

Výročí nedvědických osobností v roce 2021

Před 170 lety, 10. října 1851, se narodil v Nedvědicích **kameník František Uhlíř**,

jenž roku 1878 zakládá kamenickou firmu pod názvem František Uhlíř Nedvědice. Pouští se do konkurence s dobře zavedenou a prosperující brněnskou firmou Adolfa Loose, která provozuje v Nedvědicích bývalý obecní lom ve Žlebě. Postupně buduje František Uhlíř, nazývaný pantáta, velký lom nad Nedvědicí směrem k obci Kovářová, dodnes označován „Uhlířova skála“. Moderní dílny vybavené stroji k řezání a leštění mramoru staví v Nedvědicích za svým domem čp. 29. Velký sklad mramorových bloků, kamenická pila a dílny stály i na dvoře sousedního domu čp. 30. Výrobky firmy František Uhlíř Nedvědice mají vysokou kamenickou úroveň. Traduje se, že firma dodala kamenné desky pro Památník bitvy u Slavkova. Pantáta Uhlíř zemřel 7. října 1930 jako významný muž, dlouholetý radní městečka Nedvědice a osobnost s trvalými zásluhami o rozvoj své rodné obce. S označením firmy, tedy signaturou pomníků „Fr. Uhlíř Nedvědice“, se setkáváme zvláště u tzv. polních křížů v širokém okolí dosud.

Před 110 lety, 12. října 1911, se narodil **akademický malíř Alois Lukášek**,

Alois Lukášek

pro Nedvědice jedna z nejznámějších osobností 20. století. Ač se narodil ve Zlatkově, prožil zde 34 svých malířských nejpłodnějších let. Do Nedvědice přišel jako učitel v roce 1950 a učil samozřejmě kreslení. V nedvědické škole působil do roku 1956, z toho v letech 1950-53 zastával funkci ředitele školy. V roce 1954 uspořádala Osvětová beseda v Nedvědicích výstavu jeho obrazů pod názvem „Krajina v díle akademického malíře Aloise Lukášky“. Představil se na ní vlastně vůbec poprvé na samostatné výstavě celkem 58 olejomalbami, kresbami a akvarely. Výstava měla nečekaný úspěch. Kolik bylo

dalších výstav v republice i v zahraničí, nikdo asi nespočítá. Koncem padesátých let si postavil první „ateliér“ na břehu Nedvědičky, kterým byla dřevěná chata. Teprve po dalších dvaceti letech přestavuje dům vedle školy na skutečný ateliér, kterému již zůstal věrný a na jehož milé prostředí všichni, kdo jsme tam chodili, tak rádi vzpomínáme. Akademický malíř Alois Lukášek k tomuto kraji prostě patří. Vztah k němu je vystižen jeho vlastními slovy: „Viděl jsem a procestoval mnoho krajin, zemí, možná krásnějších, jako je moje rodná, a přesto jsem vždy netrpělivě čekal na opětovné shledání s ní. Její hlas je nejmocnější ze všech, které znám, hlas, který se nedá umlčet.“ Zemřel nečekaně v roce 1984.

Před 100 lety, 10. února 1921, se narodil **děkan P. František Brunclík**,

František Brunclík
po prvním svatém přijímání

jeden z nejdéle působících římsko-katolických kněží v Nedvědicích. Původem z Rychtářova, vysvěcen na kněze v Brně 5. 7. 1948. Rád vzpomínal, jak poprvé přijel do Nedvědice na motorce v roce 1953. Zastavil na křižovatce k Sejšru, díval se na městečko a sám sebe se ptal, jak dlouho zde může působit. Nenapadlo ho, že zde bude ve funkci faráře a později děkana sloužit 41 let. Předtím byl knězem v Dubňanech, Šlapanicích a Podolí. V seznamu vyučujících náboženství na zdejší škole je uveden v roce 1954. Jako kněz se nestyděl pomáhat sousedům v těžké manuální práci nebo při řezání dřeva svoji vlastní cirkulárkou. Rád si sám opravoval auto, se kterým jezdil po farnosti, především do kostela v Olší. Pravidelně navštěvoval fotbalové zápasy v Nedvědicích, na které chodil se svým milým psem. Sloužil v době, která církvím nepřála. Mnohdy

byli místními mocipány šikanováni kněží i velmi tolerantní, mezi ně patřil i pan děkan František Brunclík. Zemřel 8. 3. 1995. Pohřeb se konal 18. 3. a hlavním celebrantem pohřební mše svaté byl biskup brněnský Mons. Vojtěch Cikrle. Pochován je na místním hřbitově v kněžském hrobě.

Před 100 lety, 2. října 1921, zemřela **Marie Loosová, matka architekta Adolfa Loose**,

jedna z osob, která výrazně ovlivnila Nedvědice. Přitom se o ní téměř nikdy nemluvilo, žila nejprve ve stínu svého manžela, významného sochaře, kameňáka a podnikatele v kamenoprůmyslu. Později byla „jen“ přísnou matkou světového architekta funkcionalismu Adolfa Loose. Narodila se v Jihlavě 22. ledna 1833 jako Marie Anna Karolína Hertlová. V roce 1869 se provdala za Adolfa Loose, který přišel z Jihlavy do Brna asi v roce 1838. Manžel provozoval v Nedvědicích pronajatý obecní lom, jehož mramor byl nejprve využíván pro přístavbu hrobky Mittrowských u kostela v Doubravníku. Po otcově smrti se mladý Adolf, budoucí slavný architekt upnul na matku. Protože ale nedokončil započatá studia, rozešel se s ní ve zlém. Roku 1891 definitivně „spálil mosty“ a ubytoval se ve Vídni. vzdal se jakýchkoliv nároků na dědictví. Marie Loosová chtěla ale udržet zavedenou a prosperující kamenickou firmu, a proto ji vedla sama pod názvem „Kamenosochařství Adolfa Loose – vdovy“. V Nedvědicích nedaleko lomu ve Žlebě si nechala postavit v roce 1900 vilku, kterou především v letním období využívala. Zemřela ve věku 88 let. Její firma převedená na zeti Valtra Loose oficiálně zanikla až v roce 1950.

Před 90 lety, 19. února 1931, zemřel **spisovatel Josef František Karas**,

Josef František Karas

jehož rozsáhlá beletristická práce čítá bezmála sto padesát děl nejrůznějších žánrů i hodnot. Významné jsou náměty převážně z moravského prostředí. Nedvědicu je věnována románová trilogie *Bitva* sestávající z dílů: *Tajemná hlubina*, *Svědomy gladiátorovo* a *Halali*, vydaná v roce 1922. Otec a syn Karasové přišli do Nedvědice pod policejním dozorem v létě roku 1898 z Tišnova. Záznam v nedvědicke kronice máme o tom, že je zdejší radnice usadila v chudinském bytě na Krčíně v čp. 1. Tento domek byl původně obecním špitálem. S otcem pracovali v Loosově mramorovém lomu. V nouzi řezali oba v mramorovém lomu balvany nebo i tloukli štěrk. Syn brzy tak zchátral, že se svým zevnějškem nijak nelišil od posledního trhana. I do pití se dal. Slušní lidé se ho skoro štítíli. Později se však jako divem vzpamatoval. Snad má pravdu verze, že děvče (sloužící v palírně čp. 75, kde se Karas cestou z lomu stavoval, a se kterým zapředl známost) v něm probudilo zatemněný hlas svědomí a přivedlo ho na lepší dráhu. Tou zachránkyní dalšího vývoje J. F. Karase byla jeho pozdější manželka Františka. Po svatbě s ní končí Karasův pobyt v Nedvědici, odcházejí spolu do Brna a Karas se stává uznávaným novinářem a spisovatelem. Josef František Karas zemřel v Dluhonicích u Přerova a je pochován na hřbitově ve skanzenu v Rožnově pod Radhoštěm.

Před 80 lety, 21. února 1941, zemřel **správce Klečan Alfréd Neubauer**,

Alfréd Neubauer
Foto: archiv rodiny Prokůpkovy

jeden ze zakládajících členů TJ Sokol Nedvědice a jeho dlouholetý starosta, hlavní činovník Klubu československých turistů, odbor Nedvědice. Narodil se 2. 10. 1874 v Koryčanech. V Nedvědici byl zaměstnancem vrchnostenské správy na Pernštejně. V roce 1921 byl v rámci Státní po-

zemkové reformy z roku 1920 ustanoven správcem zbytkového statku Klečany. Alfréd Neubauer na statku ale moc nehošpodařil a postupně odprodával jeho parcely většinou na stavební místa. Do roku 1939 odprodal 40 parcel a prakticky umožnil výstavbu Nové Čtvrti dle projektu stavitele Jaroslava Hutaře. Pozemkový úřad v Praze, jakmile byl v roce 1940 převzat německými úřady (Bodenamt), se pokoušel o provedení restituce zbytkového statku Klečany ve prospěch původního majitele Vladimíra hraběte Mittrowského. Tehdy byly kritizovány kroky Alfréda Neubauera. Vedení radnice, pro které připravoval pozemky, mu nepomohlo. To byla příčina jeho zdravotních problémů, které vyvrcholily náhlým úmrtím. Je pochován na místním hřbitově pod krásným pomníkem s uvedením jeho dříve zemřelé manželky Elišky (1879 - 1932). Jeho jméno tam ale uvedeno není.

Před 60 lety, 8. října 1961, zemřel **ředitel měšťanské školy Stanislav Bím**, významná osobnost, která ovlivňovala dění v Nedvědici od roku 1912. Narodil se v Lomnici nad Popelkou v roce 1877, absolvoval Učitelství ústav v Brně a stal se učite-

lem na měšťanské škole v Tišnově. 1. srpna 1913 byl jmenován definitivním ředitelem obecné a měšťanské školy v Nedvědici a od toho dne se stal příslušníkem zdejší obce. Bydlel ve škole a podílel se na společenském, kulturním a sportovním dění Nedvědice. Byl spoluzakladatelem Sokola, prvním starostou Klubu československých turistů, odboru Nedvědice, členem výboru Sboru dobrovolných hasičů a 13. května 1924 byl obecním zastupitelstvem jmenován prvním kronikářem obce po vzniku Československé republiky. Jako první zpracoval dějiny obce s využitím listin z Moravského zemského archivu. Sepsal i pověsti z Nedvědice. Dosud dominantní postavení Doubravníku se začalo ztrácet právě zřízením měšťanské školy v Nedvědici s ředitelem Bímem. Pro vytvoření školního obvodu Nedvědice byl rozhodující osobou a pomohl vytvořit alespoň trochu přijatelné podmínky ve škole v době první světové války. V Nedvědici působil do roku 1934, kdy odešel do Tišnova za svým bratrem Hynkem, známým sběratelem lidových písní a hudebním skladatelem.

Jiří Šmíd

➤ Číslování domů v Nedvědici před 250 lety

Císařovna Marie Terezie vydala v únoru 1770 ve Vídni patent, který nařizoval číslování domů v mocnářství. V platnost vstoupil 1. října 1770 a prováděli jej důstojníci rakouské armády. Začínali v městech a postupně se dostávali k menším obcím jednotlivých panství. Zpočátku nemělo číslování charakter trvalého označení, ale pořadového čísla v seznamu s uvedením majitele a krátkým popisem domu. Pořadové číslo v důstojníkem sepsaném seznamu bylo pro pořádek napsáno na vrata nebo dveře. Kostel, kaple a věže byly z číslování vyjmuty. Ve městech a velkých obcích se začínalo obvykle nejdůležitější veřejnou budovou. Zpravidla se jednalo o panské sídlo, faru, rychtu, nejbohatší usedlost apod. Číslování poté pokračovalo dalšími domy obvykle v přirozeném sledu tak, jak lze obec postupně projít. U obcí ležících podél silnice číslování obvykle začínalo prvním domem po pravé straně vesnice ze strany, kterou přicházela vrchnost, po opačné straně se pak vracelo. Ve vesnicích již od té doby číslování domů nebylo měněno, takže okruh čísel z roku 1770 i sled čísel přidělených po roce 1770 poskytuje poměrně spolehlivou informaci o stavebním vývoji obce.

Nedvědice je typickým příkladem obce s průchozí cestou, kdy páni důstojníci, na jaře roku 1771, začínali prvním domem na pravé straně silnice vedoucí od sídla vrchnosti, v našem případě od hradu Pernštejna. Původní číslování bylo u nás

zachováno a máme tím doloženy hlavní historické návaznosti staveb. Prvním domem po pravé straně od hradu byl domek na Krčíně, zvaný špitálek, což bylo označení útulku pro nemocné, přestarlé a chudé. Obvykle byl postaven na okraji obce a patřil vrchnosti. Vojáci tak zapsali do vytvářeného seznamu majitele domu, kterým byl majitel panství hrabě Josef Stockhammer, a staral se o něj primátor (později starosta obce). Na dveře napsali křídou číslo 1 a pokračovali ve vytváření seznamu a psaní čísel systematicky na konec Krčína k domu číslo 15. Na místě dnešní „Pizzerie 16“ stál malý domek, který dostal číslo 16. Vedle čp. 17 stávalo zajímavé hospodářské stavení se zvláštní bránou, jehož posledními majitelkami byly sestry Hoškovy. Stavení muselo ustoupit stavbě našeho obchodního domu. Při cestě do Klečan nebyly žádné domy, a tak tamější dvůr dostal čp. 18. Zde Nedvědice končila a cesta pokračovala k Černvíru. Zpět byla po druhé straně provozovna Valcha s číslem 19. Domek s číslem 22 je v areálu továrny MEZ a bývala v něm „felčarna“, tj. sídlo ranhojiče – felčara. Číslo 23 dostal „Dolní mlýn“, jehož majitel se dohodl s Ottou Kuhnem na postavení textilní továrny na parcelách kolem mlýna. Mlýn se po přestavbě stal sídlem vedení firmy a bytem majitele velké textilky. Městečko začínalo za dřevěným krytým mostkem přes Krčínku domkem, který dostal číslo 25, a pokračovalo

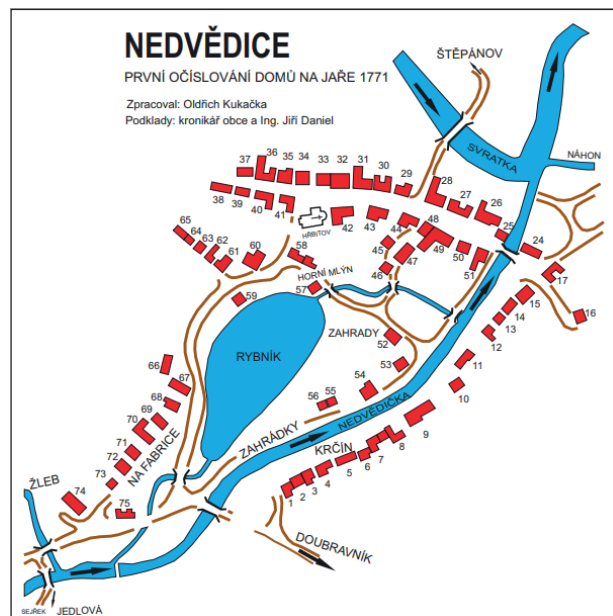
kolem domu č. 29, kde pamatujeme drogerii. Původně patřil hrdinnému obránci hradu Pernštejna, panu regentu Mikuláši z Auersbachu. Dále pokračují těsně sousedící domy až k tehdy poslednímu domu Nedvědice směrem na Kovářovou. Dům patřil rodu Karasů, narodil se zde otec spisovatele Josefa Františka Karase a dostal číslo 37.

Číslování pokračovalo na protější straně ulice od čp. 38 a poté směrem dolů kolem kostela, radnice (čp. 42) až k Panskému domu (čp. 44). Tento dům byl sídlem vrchnostenské správy. Jednalo se o největší dům městečka s kanceláři, hostincem a symbolickou věžičkou na střeše. Nyní se zde nachází pošta. Za Panským domem byla ještě tři stavení vrchnosti čp. 45 až 47. Městečko na této straně silnice končilo domem na břehu Krčínky s číslem 51. Dům, kde je dnes Zelenina, zde nestál, vedla tudíž cesta k domům v „Zahradách“. Dům Vrbků ze Zahrad dostal číslo 52. Na břehu Nedvědičky na Krčíně stály jen čtyři domy s čísly 53 až 56. Číslo 57 bylo přiděleno „Hornímu mlýnu“ u rybníka. Pod tehdejší hřbitovně zdí vedle mlýna byl domek číslo 58. Další domky vytvářely uličku, kterou dnes známe jako „Školní“ směrem k dnešní mateřské škole, s čísly 61 až 65. S číslováním se poté pokračovalo v uličce, kde nyní bydlí Rossí. V 18. století se v těchto stave-

ních nacházely továrny na hedvábí. Domy byly postaveny v pravidelné řadě, vzájemně propojené sušárnami příze, s čísly 67 až 73. U cesty do Žlebu byl dům, který dostal číslo 74. Naproti tomuto domu, na levé straně cesty od hradu Pernštejna, stával tehdy neobydlený dům s přiděleným číslem 75. Byla zde vrchnostenská palírna a později i nálevna.

Tak jsme prošli Nedvědicí od domovního čísla 1 k číslu 75 stejně, jak ji prošli a zapsali v roce 1771 důstojníci rakouské armády s nedvědicími představiteli. Mohli jsme se dopustit i drobné chyby, záznam z tehdejší pochůzky v archivu nemáme, ale původní čísla se v Nedvědici většinou zachovala. Je škoda, že vedení obce v minulosti přidělovalo čísla zbouraných domů novostavbám. Pro všechny, kteří hledají v archivu cokoli z minulosti, tím byl založen velký problém.

Na závěr článku o číslování domů v Nedvědici přijmete důležité připomenutí. Již od počátku číslování domů a po zavedení pozemkových knih je povinností vlastníka

domu zajistit si a udržovat označení domu číslem popisným. Vzhledem k připravovanému sčítání obyvatel v letošním roce, ale i kvůli poštovní doručovatelské službě, je v pravomoci státu vymáhat dosti vysoké pokuty od majitelů za neoznačené domy čísly popisnými, je také nutné, aby byly čitelné z veřejné komunikace.

Jiří Šmíd

Použito genealogické dokumentace a konzultace Ing. Jiřího Daniela.

Krásné, vzdělané a úspěšné

Milí čtenáři, chladné čtvrtletí roku 2021 je úspěšně za námi a my se můžeme těšit na teplejší a barevnější období roku. Před námi je JARO, které nám po zimním ospalém čase vřene do žil novou energii, a společně s přírodou rozkveteme.

Tématem mého článku jsou výjimečné ženy, které byly ve své době naprosto nevídaným úkazem a významně se zapsaly do historie naší země. Vybrala jsem čtyři ženy, které žily v různých dobách a odlišných společenských poměrech. Tyto ženy spojuje krása, vzdělanost, odvaha, vytrvalost a nezlomná síla při překonávání strastiplných překážek, jež pro ně osud připravil. Troufám si říct, že jméno jedné z nich zná úplně každý, kdo prošel základní školou a kdo rád poslouchal nebo četl pohádky. Není to nikdo jiný než fenomenální spisovatelka Božena Němcová. Další dámou je žena současnosti a je živým důkazem ženské síly, kreativity, samostatnosti a úspěchu i bez sňatku s mocným a bohatým mužem. Je to světoznámá architektka a designérka Eva Jiřičná. Pro mnoho z Vás zřejmě neznámé jméno, avšak po přečtení jejího příběhu budete zvědaví na její úchvatné a nadčasové stavby. Další dvě ženy se už jen svým původem vymykají normálu, obě se narodily do významných šlechtických rodin...

11. 1. 1587 se v Chrámu sv. Víta konala svatba **Polyxeny z Pernštejna** a Viléma z Rožmberka. Polyxena byla dcerou Vratislava z Pernštejna a španělské šlechtičny Marie Maxmiliány Manrique de Lara. Svatba s Vilémem měla zajistit Polyxeně postavení ve společnosti a především majetek, kterého se v té době Pernštejnům nedostávalo. Polyxeně bylo v den svatby 20 let, stala se čtvrtou ženou Viléma, kterému bylo 52 let a měl již značné zdravotní problémy. Jejich vztah byl postavený na vzájemné úctě a respektu. Vilém zahrnoval svoji ženu dárky, pozorností a díky svému společenskému postavení ji seznámil s nejvyšší šlechtou. Vilém zemřel pět let po svatbě a z Polyxeny se stala zajištěná vdova, které patřilo panství v Roudnici nad Labem. Polyxena, na rozdíl od svého otce Vratislava, byla výbornou hospodářkou, svůj majetek rozšiřovala, a proto neměla důvod spěchat do dalšího manželství. Až po mnoha letech si vzala za manžela Zdeňka Popela z Lobkovic, se kterým měla syna Eusebia.

Polyxena byla jistě ve své době naprosto výjimečná žena, která ovládala pět jazyků a uměla se orientovat v ekonomické, hospodářské i politické situaci. V roce 1628 věnovala Polyxena klášteru Karmelitánů v Praze vzácnou voskovou sošku – Pražské

Jezulátko. Jako významná šlechtična byla ve své době milovaná i nenáviděná.

20. 1. 1292 se v Praze narodila **Eliška Přemyslovna**. Byla dcerou krále Václava II. a Guty Habsburské. Provázela ji pověst krásné, bystré, smyslné, cílevědomé a sebevědomé princezny, hrdé na Přemyslovský rod. Podle historiků neznala hranice v lásce ani nenávisti. Její matka zemřela, když jí byly dva roky. Svoji macechu, krásnou Elišku Rejčku, nenáviděla až za hrob. Těžce také nesla vraždu svého bratra Václava III. v roce 1306, který byl posledním Přemyslovcem. V roce 1310 se provdala za Jana Lucemburského, s nímž měla sedm dětí. Nejslavnějším z nich byl Karel IV., rozený Václav, který se narodil v roce 1316. Eliščin manželství bylo konfliktní. Jan byl neustále na válečných taženích po celé Evropě a domů se vracel jen odpočinout. Eliška si ve své zemi vládla sama a ráda by dosadila na český trůn malého Václava, proto jej ukryla. Nejdříve na hrad Křivoklát, později na Loket. (Milovníkům památek vřele doporučuji navštívit Loket i Křivoklát, mají opravdu kouzelnou až magickou atmosféru a bohatou historii). Tuto myšlenku Elišky podporoval její blízký přítel Lucem Jaič z Valdeku. V roce 1319 Jan Lucemburský Loket napadl, Václava odvedl a dal odvézt do Francie, kde byl

později při biřmování pokřtěn na Karla. Eliška jej již nikdy neviděla. Zažila mnoho útrap a bolesti, nejvíce ji poznamenalo odloučení od dětí. Za svého života se Eliška pokoušela o svatořečení Anežky České. Poslední útočiště našla ve Zbraslavském klášteře, jehož byla velkou mecenáškou. Zemřela 28. 9. 1330.

4. 2. 1820 se ve Vídni narodila Barbora Panklová – **Božena Němcová**. Narodila se jako nemanželské dítě Terezii Novotné. O její datum narození i rodné jméno se mezi odborníky vedou spory. Rodina Panklova nežila na Starém Bělidle, ale v kamenném domě v blízkosti zámku. Malá Barunka chodila do školy v České Skalici a poté strávila tři roky ve Chvalkovicích v rodině zámeckého správce. Tam se seznámila s německou literaturou v duchu romantismu. Do Ratibořic se vrátila v roce 1833. V sedmnácti letech byla provdána, na nátlak své matky, za úředníka finanční stráže Josefa Němce, který byl o generaci starší. Barbora, tehdy již psaná Božena, byla mladá, plná ideálů a snů. Josef byl v té době usedlý muž, unavený těžkou službou. Byl odměřený a nekomunikativní, čímž mladá žena velmi trpěla. Svůj zájem zaměřila tedy na své čtyři děti. Kvůli jeho zaměstnání se rodina často stěhovala. V letech 1842–45 pobývali Němcovi v Praze a tam pronikla Božena mezi vlasteneckou společnost. Silně na ni zapůsobilo setkání s básníkem Nebeským, který ji podporoval v myšlence, aby se i ona pokusila o vlastní literární tvorbu. Manželé Němcovi se i přes rozdílné povahy shodovali ve společném vlasteneckém

zájmu. V roce 1853 jim umírá na tuberkulózu milovaný syn Hynek. Pod tíhou této bolestné ztráty začala Božena Němcová pracovat na svém stěžejním díle *Babička*. S největší pravděpodobností jí tato práce pomohla překonat nelehké období.

Život Boženy Němcové je na román a není v mých silách jej ve zkratce popsat. Božena Němcová byla úchvatná žena, která ve svém životě toužila po romantické lásce. Svoji touhu a nenaplněné sny promítala do svých nádherných literárních děl. Ve svém životě zažila hmotnou nouzi a mnoho bolesti, ale nic z toho neubralo na její krásu a šarmu. Zemřela v pouhých 42 letech. Ve svém myšlení a vnímání světa předběhla svoji dobu a jsem přesvědčená, že by se v dnešním světě neztratila. Jedním z důkazů její velké popularity a oblíbenosti u našich obyvatel je, že se v anketě „Největší Čech“ umístila jako jediná žena v první desítce jmen. Moje nejmilejší kniha od Boženy Němcové se jmenuje *Dobří lidé*, má více než 700 stran, obsahuje pohádky, povídky a dopisy přátelům.

3. 3. 1939 se ve Zlíně narodila **Eva Jiříčná**, architektka a designérka, uznávaná na celém světě, přezdívaná jako „královna kovu a skla“. Vystudovala ČVUT a v létě 1968 odjela na stáž do Londýna, ze kterého jí tehdejší české úřady zabránily v návratu do vlasti. V Londýně se sblížila s architektem Janem Kaplickým a byla deset let jeho přítelkyní. Její začátky nebyly snadné, ale svým talentem a pílí se vypracovala v oboru architektury na světovou špičku. Je známá především díky interiéřům londýnských a newyorských mód-

ních obchodů a butiků. Proslula svými dechberoucími skleněnými schodišti. V Londýně však realizovala i pozoruhodné mostní konstrukce a autobusový terminál. Po roce 1989 dostala i skvělé příležitosti v České republice. Mezi klenoty moderní architektury se řadí její nová Oranžerie v Královské zahradě Pražského hradu. Dvě významné stavby realizovala i ve svém rodném Zlíně – Kongresové centrum a Fakultu Humanitních studií UTB. V Brně je zrealizovaná její lávka přes Koliště (1997). Předsedala komisi, která vybírala Kaplického návrh nové národní knihovny, tento projekt podporovala. V roce 2019 vyhrála velkou mezinárodní architektonickou soutěž, které se zúčastnilo 98 ateliérů ze 30 zemí světa. Jednalo se o návrh Centra Nového Žižkova v Praze.

Eva Jiříčná žila 25 let v exilu. Dnes má domov v Londýně a Praze, v obou městech má také své ateliéry. K jejímu životnímu jubileu byla předloni uspořádána výstava v pražské galerii DOX, která návštěvníkům ukázala střípky z její tvorby. Expozice byla velmi zajímavá a nechybělo ani skleněné schodiště. Mě osobně zaujalo i množství ocenění Evy Jiříčné, především Řád britského impéria.

Milí čtenáři, doufám, že Vás mnou vybrané úspěšné ženy nějakým způsobem oslovily a také inspirovaly. Uvítám jakékoliv Vaše připomínky nebo názory nejen k obsahu článku na e-mailu info@darky-pernstejn.cz. Přeji Vám pevné zdraví a krásné jarní dny.

Jana Hriadelová

PŘÍRODA

Přírodovědné okénko – Přírodní rezervace Nad Horou

Toto zvláště chráněné území bylo vyhlášeno přírodní rezervací v roce 1996 a částečně se překrývá s dalším chráněným územím, kterým je přírodní park Svratecká hornatina. Podle zřizovacího předpisu se jedná o zachovalý komplex přírodě blízkých až přirozených smíšených a listnatých lesních porostů na příkrých svazích s typickým bylinným podrostem. V rezervaci se nachází několik ekosystémů, které jsou předmětem ochrany.

Hercynské dubohabřiny (na 40 % území) – lesy s převahou habru obecného a dubu zimního, dále se vyskytují lípa srdčitá, javor babyka, borovice lesní a třešeň ptačí. V bylinném patře dominuje pítulník horský, z ostatních druhů se objevují např. samorostlík klasnatý,

plicník tmavý, hrachor jarní, jaterník podléška aj.

Acidofilní teplomilné doubravy bez kručinky chlupaté (na 20 % území) – lesy s dominancí dubu zimního. V chudém bylinném podrostu jsou zastoupeny např. bika bělavá, lipnice hajní, osladič obecný, violka lesní, dymnivka plná, z mezofilních druhů ostřice prstnatá a strdivka jednokvětá.

Suché acidofilní doubravy (na 9 % území) – lesní porosty s převahou dubu zimního. V druhově chudém bylinném podrostu jsou výrazně zastoupeny acidofyty jako bika bělavá, jestřábník savojský, jestřábník zední, kostřava ovčí, lipnice hajní, silenka obecná, smolníčka obecná, rozrazil lékařský, rozchodníkovec velký, violka lesní,

z teplomilných druhů je zastoupena např. tolita lékařská.

Suťové lesy (na 9 % území) – lesy na prudkých suťových svazích na mramorech ve střední části přírodní rezervace. Ve stromovém patře převládá dub zimní společně s habrem obecným, dále se vyskytuje příměs buku lesního, lípy srdčité, javoru klenu i mléče. V bylinném

podrostu dominuje tolita lékařská, hojně jsou vstavačovitě druhy jako např. krušík širolistý, krušík ostrokvětý přehlížený, okrotice červená, z nitrofilních druhů např. bažanka vytrvalá, česnáček lékařský a mléčka zední.

Štěrbínová vegetace vápnitých skal a drolin (na 2 % území) – slunné skalní srázy, balvanové rozpady a výchozy mramorů. Převažují drobné kapradiny sleziník červený a osladič obecný, na po-

vrchu skal a balvanů mechorosty a lišejníky. Ve skalních spárách rostou druhy suchých trávníků, např. kostřava ovčí, ožanka kalamandra nebo tolita lékařská.

Blanka Dračková
za Komisi životního prostředí a stavebnictví

Zdroj: Plán péče o přírodní rezervaci Nad Hory na období 2021–2030, LESPROJEKT BRNO, a. s., Brno 2020.

Myslíme (eko)logicky

Předchozí článek rubriky Myslíme (eko)logicky byl zaměřen na plasty, v dnešním příspěvku se seznámíme s **bioplasty**. Zjistíme, z čeho jsou vyrobeny, zorientujeme se v problematice recyklace bioplastů a upozorníme, na co si dávat pozor při jejich třídění.

Téma: Bioplasty. Quo vadis?

K výrobě bioplastů se používají základní látky (monomery) biologického původu (rostliny, stromy, mořské organismy, řasy, mikroorganismy nebo části živočichů). **Jak vznikl název bioplasty?** Nemá to ve své podstatě nic společného s označením BIO, jak jej známe pro potraviny, kosmetiku aj. Monomery (látky biologického původu) většinou nejsou vypěstovány v souladu s ekologickým zemědělstvím. Bioplasty mohou být vyrobeny i v kombinaci se syntetickými plasty. Na výrobu jedné tuny bioplastu se mohou využít 2–4 hektary orné půdy. V současné době se bioplasty využívají především v obalovém průmyslu (fólie, jednorázové plastové obaly apod.). Zajímavostí je, že je měrná hmotnost bioplastů větší než u tradičních plastů, což způsobuje i vyšší hmotnost výsledných produktů vyrobených z bioplastů. Plynou z toho také vyšší energetické náklady na jejich výrobu, přepravu i likvidaci. Bioplasty nejsou žádným nováčkem, o možnosti jejich výroby z rostlin se ví téměř 100 let. Plastikářské technologie pro výrobu produktů z bioplastů jsou stejné, jako je tomu u výrobků z plastů. Rozdíl bychom mohli nalézt pouze v tom, že mají výrobky z bioplastů kratší životnost z pohledu funkčnosti a mechanických vlastností pro daný výrobek.

V minulém článku jsme si vysvětlili pojem mikroplasty. Už víme, že jsou velkým problémem pro naše životní prostředí, a to i v naší bezprostřední blízkosti. U bioplastů je situace stejná, je nutné znát a vědět, jak s nimi zacházet a jak postupovat při jejich třídění. V opačném případě se z nevědomosti a dobrého úmyslu stává problém stejný, ne-li větší jako při používání plastů.

Vystudovala jsem technologickou fakultu se zaměřením na technologii kůže, plastů a pryže a v oboru pracuji více jak 15 let. Mohu zodpovědně říci, že následující řádky, které budou patřit recyklaci tří typů bioplastů, jsem si musela pečlivě

nastudovat v odborné literatuře a dohledat informace z různých zdrojů. Naštěstí díky praxi v oboru vím, co a kde hledat. Ráda bych se o svoje znalosti podělila i s Vámi.

Vybrala jsem tři druhy bioplastů, které se u mě, jako u spotřebitele, objevily v relativně krátkém časovém úseku.

1. Výplň balíčku z e-shopu, fólie greenlight bio

Na fólii (viz foto) se anglicky píše, že se za 12–24 měsíců fólie kompletně rozloží. Bohužel značka pro recyklační symbol plastů na obalu říká, že je fólie vyrobena z polyetyleny (označení PE). Polyetylen není bioplast, jedná se o tradiční plastový materiál. Má velmi široké použití v obalovém průmyslu a každý ho známe. Pokud takový obal vyhodíte na kompost, za nějakou dobu se rozpadne na mikroplasty a bude škodit životnímu prostředí. Je možné, že část fólie byla vyrobena z biomasy, ale bohužel v této kombinaci je to pro recyklaci ještě horší. Na stránkách výrobce nejsou podrobné informace o složení materiálu. Pokud vhodíme tento bioplast do žlutého pytle, snížíme kvalitu vstupní suroviny pro recyklaci plastů. V tomto případě bych spíše doporučila vyhodit fólii do komunálního odpadu. Všimněte si, že v mnoha balících z e-shopů jsou do fólií z bioplastů balené třeba i ponožky?

2. Kompostovatelná fólie obalu časopisu National Geographic

Materiály s logem pro kompostovatelné bioplasty lze kompostovat, musí však splňovat evropskou normu EN 13 432. Tato norma specifikuje přesné parametry, které jsou potřeba k přeměně bioplastu na vodu, oxid uhličitý (CO₂), popřípadě biomasu. Takové podmínky nelze zajistit na domácím kompostu. Tato fólie se v domácím kompostu, který se většinou jednou za rok použije pro zkvalitnění půdy, objeví ve formě mikroplastů. Ty se jen stěží budou dále rozkládat na vodu, CO₂ a biomasu. Kam s ní? Nejlépe do směsného odpadu nebo do bioodpadu. Bioodpad musí být zpracován v kompostárně za přesně daných podmínek. Jen tak se fólie rozloží na vodu, oxid uhličitý (CO₂), popřípadě biomasu. Výrobky s tímto označením se nevhazují do žlutých pytlů.

Označení pro kompostovatelné bioplasty. Ovšem za přesně definovaných podmínek.

3. Víčko na kávu s sebou z PLA – „ekoobal“

Číslo 7 v trojúhelníku se šipkami říká, že se jedná o ostatní plastové materiály, ale i bioplasty. PLA je polymléčná kyselina. K výrobě se používá kukuřice, obilí, cukrová třtina, kdy se ze škrobu fermentací získá kyselina mléčná a z té se pak polymerací

vyrobí kyselina polymléčná PLA. Tento materiál je biodegradabilní, avšak opět za přesně definovaných podmínek. Nepatří na domácí kompost ani do žlutých pytlů. Víte, že se běžně dají koupit kelímky pro opakovatelné použití na kávu s sebou? Sice na benzínce nedostanete slevu, ale každá kapka dělá moře. :-)

Do žlutých pytlů, které si můžete zdarma vyzvednout na úřadu městyse, prosím, nevhazujte bioplasty. Snížili byste tak kvalitu suroviny pro recyklaci. Mějte také na paměti, že bioplasty nepatří na domácí kompost. Nejlepší variantou je vyhodit výrobky z bioplastů do komunálního odpadu.

Mrkněte na užitečné informace o bioplastech:

www.trideniodpadu.cz/bioplasty

www.odpady-online.cz/casopis-odpady-bioplasty-v-kompostu/

www.bio-plasty.cz/zakladni-rozdeleni-bioplastu/

Využití a také i nahrazování běžných plastů bioplasty má před sebou ještě velký kus cesty a práce k optimalizaci, správnému využití a především k vhodnému recyklování. V tuto chvíli je základem úspěchu ochrany životního prostředí zejména snížení spotřeby plastů všeobecně.

„Příroda je zdrojem všech skutečných znalostí. Má svou vlastní logiku, své vlastní zákony, nemá žádný účinek bez příčiny ani vynález bez nutnosti.“ (Leonardo da Vinci)

Klára Pytlíková

ZAJÍMAVOSTI Z OKOLÍ

Tříkrálová sbírka pomůže v našem regionu

Současná situace je pro mnohé z nás novou zkušeností a zároveň výzvou, jak hledat nové cesty a být spolu, moci si pomáhat i v tomto čase. Stejně tak i Oblastní charita Tišnov se snaží ze všech sil v této době poskytovat pomoc potřebným lidem, ale zároveň neohrozit zdraví svých pracovníků a lidí, o které pečuje. Pro všechny služby Oblastní charity Tišnov jsou lidé, kteří potřebují jejich pomoc, nejdůležitější. A výsledky Tříkrálové sbírky ukazují, že ani lidem z Tišnovska není osud těchto lidí lhostejný.

Letošní podoba Tříkrálové sbírky byla jiná, bylo nám líto, že nemohli kolední-

ci přijít do Vašich domovů a přinášet tak Tříkrálové poselství. Museli jste Vy vyjít ze svých domovů jako Tři králové, najít pokladničku a přinést dar, který může pomoci. Nebylo to zlato, kadidlo ani myrha, ale každý přinesl kousek svého srdce pro druhé. Tříkrálové poselství dobra a lásky tak přichází s každým naším dobrým skutkem.

My všichni jsme se stali tvůrci vánočního příběhu Tří králů, kteří se vydali za betlémskou hvězdou. I oni museli vyjít ze své země a přijít se svými dary do Betléma, který může být všude okolo nás, v našich srdcích, v naději a radostné mysli. Betlémem

se může stát náš dobrý skutek, obdarování druhých nebo jen milý úsměv. A tak se díky obrovské podpoře Tříkrálové sbírky v Nedvědici vybralo 25 101 Kč a v Sejřku 2 800 Kč. Byli jsme velmi mile potěšeni štedrostí všech dárců. Mnohokrát děkujeme.

Celkový výtěžek Oblastní charity Tišnov činí 1 254 016 Kč, z toho 898 895 Kč ve statických pokladničkách. V on-line pokladničce byla k 16. únoru 2021 částka 355 121 Kč. Tato částka ale nemusí být konečná, protože na účet Tříkrálové sbírky lze přispívat až do 30. dubna 2021.

Velmi si také vážíme pomoci všech, kteří pomohli s realizací Tříkrálové sbírky.

Velké díky patří městysi Nedvědice, obci Sejřek, farnosti Nedvědice, Potravinám Palečková, Top Drogerii a také všem místním koordinátorkám.

Děkujeme, že jste svým příspěvkem podpořili Domácí hospic Porta Vitae, sociální poradenství, charitní záchranou síť nebo terénní služby OCH Tišnov.

Bc. Pavla Caudrová
koordinátorka Tříkrálové sbírky
Oblastní charita Tišnov

Revitalizace kostela Povýšení svatého Kříže v Doubravníku

Většina z Vás pravděpodobně již slyšela o přípravě revitalizace kostela Povýšení svatého Kříže v Doubravníku. Rádi bychom Vás o tomto projektu nyní informovali podrobněji.

Není záměrem tohoto článku zamýšlet se nad architektonickou, duchovní, kulturní a společenskou hodnotou našeho kostela. Přesto je třeba uvést, že právě ona je základem celé snahy uchovat tento poklad v jeho kráse.

Farnost v minulosti o kostel vždy pečovala – podle vlastních sil a možností i s pomocí obce a dalších státních i nestátních institucí. Jistě by bylo zajímavé rekapitulovat opravy celého areálu v minulosti. Možná se najde nějaký pamětník či badatel a napíše o tom do některého z příštích čísel Zpravodaje. Již nyní je však možné na základě letmých znalostí minulých snah opět smeknout před nadčasovou moudrostí starých pořekadel, že totiž v kostele je „práce jako na kostele“. A to stále.

Význam celého areálu odpovídá významu rodu Pernštejnů a my jsme na historii kostela pojící se s Pernštejnými opravdu hrdí. Ale tak, jak přesahuje hranice našeho regionu význam a hodnota našeho kostela, přesahuje i jeho potřeby. Při kontinuálním a podrobném sledování stavu kostela jsme se přesvědčovali, že rozsah akutních potřeb této stavby je tak velký, že jej nelze zvládnout pravidelnou údržbou z finančních zdrojů farnosti ani s pomocí městyse, a bohužel ani s pomocí dotací kraje či státu. Národní dotace v poslední době pro tento areál byly více než štědré, avšak postup

obnovy v takovém členění by znamenal proces trvající 100 let a některé části obnovy by v dílčích krocích nebyly ani možné. Při takovém postupu by většina dnešních havárií blízkých stavů skončila opravdu havárií a současně by se méně vážné závady havarijními staly.

Po tomto zjištění jsme se museli začít ohlížet po větších zdrojích financí. Již v roce 2013 byl sestaven prvotní návrh obnovy, který vycházel z běžného ohledání. První pokus orientovaný na tzv. Norské fondy, jejichž podstatou měly být partnerské projekty společných témat v Norsku a v České republice, ztroskotat na odezvě z Norska – bohužel, my v Norsku máme samé dřevěné kostely, ne kamenné.

V roce 2014 se díky Ing. arch. Marii Veselé, tehdejší vedoucí stavebního odboru Biskupství brněnského, podařilo zařazení našeho kostela do indikativního seznamu Národních kulturních památek České republiky. Na základě tohoto zařazení se nám otevřela cesta k podání žádosti o dotace z Evropské unie, ovšem s nejistým výsledkem.

Od té doby začala příprava projektu na revitalizaci. Byl ustanoven pracovní tým složený z pracovníků památkové péče, zástupců investora a zástupců Biskupství brněnského. Současně vznikla pracovní skupina uvnitř farnosti. Nejprve bylo nutné přehodnotit všechny potřeby stavby, a to už za přítomnosti pracovníků památkové péče i odborníků jednotlivých profesí, vše ve spolupráci s technickými administrátory Biskupství brněnského Ing. Lukášem Jindrou a Ing. Josefem Kánským spolu s jejich vedoucím Ing. Alešem Taufarem.

Projednávala se jednotlivá témata obnovy, organizační záležitosti a zejména rozsah obnovy. U tohoto bychom se mohli pozastavit.

Potřebné práce pro celkovou obnovu dle počátečního odborného odhadu výrazně přesáhly 100 mil. Kč. Tato částka by nebyla nereálná z hlediska Evropské unie. U každé dotace je však třeba zvážit míru povinné minimální spoluúčasti a dále vedlejší náklady, které jsou jako spoluúčast neuznatelné, avšak pro průběh projektu nezbytné. Ačkoli povinná spoluúčast byla velmi příznivá – pouhých 5 % uznaných nákladů (dotace tedy 95 %) – pro farnost spolu s vedlejšími náklady by bylo nereálné v budoucích mnoha letech takovou částku shromáždit. Rozsah obnovy byl proto stanoven na 60 mil. Kč.

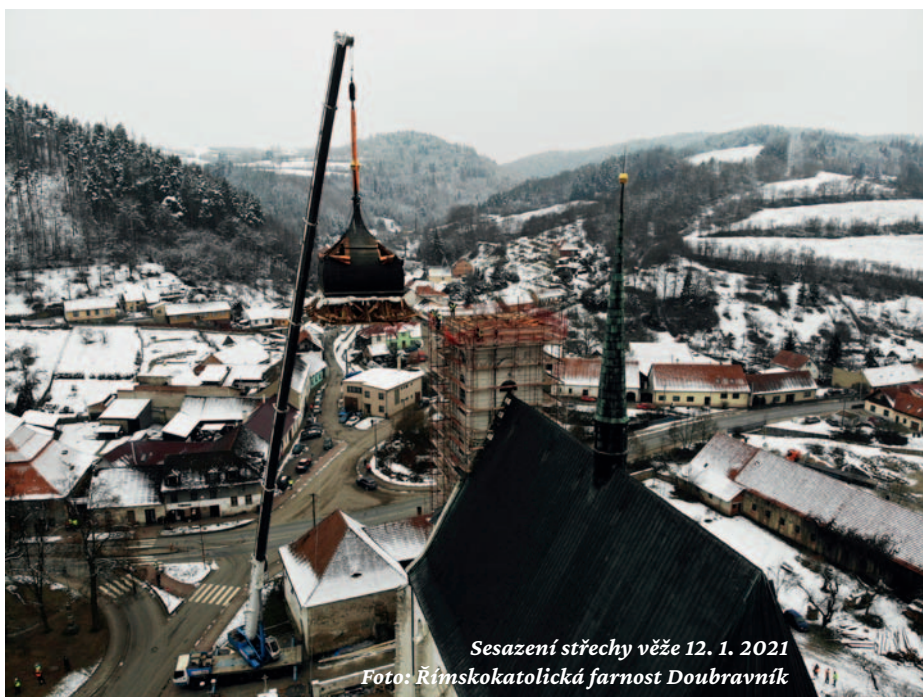
Byla odložena obnova těch částí, jež nejsou havarijní, a zejména těch, které lze v dalších letech financovat s pomocí národních dotací.

Rozsah obnovy byl dále omezen hranicí kostela, která je v našem případě hranicí nepřekročitelnou z hlediska podpořitelnosti evropskými dotacemi. Proto jsme museli odložit záměr stavby veřejné toalety, obnovy ohradních zdí a obnovy okolí kostela.

Po stanovení rozsahu oprav byla vybrána jako generální projektant firma Stabil, s.r.o., která se ujala celkové projektové přípravy, a pro administraci projektu firma Simplypro, s.r.o., doporučená nám Biskupstvím brněnským na základě dobrých zkušeností z předchozí spolupráce na evropských projektech. Byl zajištěn úvěr ve výši 2,1 mil. Kč na projektovou přípravu včetně autorského dozoru.

V létě 2016 byla zahájena urychlená příprava projektu. Termín odevzdání žádosti v rámci aktuální výzvy programu IROP – 3.1 Zefektivnění prezentace, posílení ochrany a rozvoje kulturního dědictví, který byl stanoven na březen 2017, se podařilo dodržet jen díky předpřípravě a řadě předběžných konzultací. Osobním nasazením všech spolupracovníků, zejména pracovníků památkové péče a stavebního odboru v Tišnově, jsme podávali žádost dokonce i s pravomocným stavebním povolením.

Není snadné uspět v konkurenci společně hodnocených žádostí o dotace v rámci výše uvedeného programu. Následkem dlouhodobého podfinancování obnovy je totiž bohužel v havarijním stavu většina českých památek, navíc se ve výběru Národních kulturních památek, i těch indikativních, nachází mnoho skvostů. V hodnocení jsme získali všechny body, které jsme získat mohli – 95. Plný počet 105 bodů nám unikl kvůli přilehlé zahra-

Sesazení střechy věže 12. 1. 2021
Foto: Římskokatolická farnost Doubravník

dě, na jejíž obnovu jsme žádat nemohli, a budoucímu dennímu zpřístupnění kostela, které by nebylo v silách farnosti zajistit. V prvním kole hodnocení jsme tak skončili druzí pod čarou. Smutek se mísil s ulehčením, že ta práce tedy nebude na nás, ale na jiné generaci. Nicméně režim odpočinku jsme museli brzy přerušit, neboť v dalším kole jsme byli vybráni a v říjnu 2018 jsme obdrželi oznámení o přidělení dotace, tzv. Právní akt.

Znovu jsme se tedy museli ponořit do projektu a připravit podrobné požadavky na zhotovitele. V této fázi již bylo třeba přizvat budoucí technický dozor, protože ten musí při své práci detailně znát projekt i důvody jeho nastavení a současně je třeba, aby projekt pomohl korigovat z hledis-

ka svých zkušeností na stavbě. Proto byla vybrána firma pro provedení výběrových řízení PMA, s.r.o. Ta vzápětí zahájila výběrová řízení na technický dozor a koordinátora bezpečnosti práce. Farní pracovní skupina současně provedla výběr poskytovatele úvěru, protože celý projekt bude třeba po etapách předfinancovat.

Poté byla na základě dalších požadavků památkové péče doplněna projektová dokumentace a všechny položkové rozpočty byly prověřeny a zpracovány tak, aby mohlo být vyhlášeno výběrové řízení na zhotovitele.

Projekt by měl řešit obnovu kostela vně i uvnitř – soustřeďuje se zejména na havarijní stavy a na obnovu hrobky Mittrowských. Podrobným popisem

jednotlivých oprav se budeme věnovat v příštím čísle Zpravodaje.

Chcete-li podpořit obnovu krásné mramorové sakrální architektury, kterou tu pro nás zanechali páni z Pernštejna, přispějte prosím na bankovní účet farnosti č. 1621329399/0800 a jako variabilní symbol uveďte 1535 (rok zahájení stavby kostela) nebo pomocí QR kódů dle zvolené částky (popř. upravte částku dle sebe). Kontaktovat nás můžete na telefonu 566 566 297 nebo 731 235 060, sepišeme s Vámi darovací smlouvu nebo vystavíme potvrzení o daru, případně poskytneme další informace o projektu. Děkujeme všem dárcům za podporu projektu.

Římskokatolická farnost Doubravník

QR Platba

100 Kč

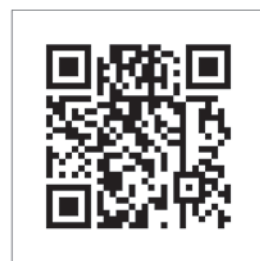
QR Platba

200 Kč

QR Platba

500 Kč

QR Platba

1000 Kč

Terapeutická komunita Sejřek

Terapeutická komunita (TK) Sejřek se nachází v bývalém statku čp. 13 na kraji obce Sejřek a letos oslaví 22 let od svého založení. Zakladatelem a současným zřizovatelem komunity je Kolpingovo dílo ČR, z. s.

Byť většina občanů Nedvědice má o existenci této terapeutické komunity ponětí, asi málokdo má přesnější představu, jak takové zařízení funguje a pro koho je určeno. Dovolte mi tedy, abych naši službu v krátkosti představil.

Terapeutické komunity u nás začaly vznikat v druhé polovině devadesátých let, aby zaplnily mezeru v nabídce sociálních služeb určených pro lidi, kteří se dlouhodobě potýkají s problémem závislosti. Byť v tehdejší České republice byly terapeutické komunity úplně novou službou bez předchozí historie, mohli se zakladatelé opřít o dlouhou tradici terapeutických komunit v zahraničí (zejména v USA). Tam mají s terapeutickými komunitami, jako s efektivním nástrojem při léčbě závislosti, dlouhodobě dobrou zkušenost.

Terapeutické komunity obecně fungují na principu uzavřeného společenství. Cílem je vytvořit v TK takové prostředí, které bude svým systémem mezilidských vztahů suplovat širokou rodinu. Tedy místo, kde se primárně člověk cítí bezpečně a skrze bezpečné vztahy s lidmi okolo je schopen poznávat sám sebe a svůj doposud nerozvinutý potenciál.

Vjezd do TK
Foto: Jan Mokry

Naše komunita má kapacitu 16 osob a jedná se o komunitu smíšenou, tedy léčí se zde ženy i muži. Délku pobytu si klient určuje sám na začátku léčby, a to v rozmezí 8-13 měsíců. Důležitým předpokladem je samozřejmě to, že každý klient je v TK dobrovolně. To znamená, že může kdykoliv odejít a léčbu ukončit.

A jak taková léčba v TK vypadá? Dá se říct, že jednotlivé týdny vypadají velmi podobně, protože se řídí týdenním harmonogramem, který je neměnný. Jedním

ze základních kamenů tohoto harmonogramu je tzv. pracovní terapie, která je vždy dopoledne od 9 do 12 hodin od pondělí do soboty. Náplní je nejčastěji různorodá starost o dům, zahradu, zvířata... Tak jak to znají všichni, kdo mají vlastní dům, práce je vždycky dost. Jednou z podstatných povinností je starost o kuchyni a vaření pro celý dům. Klienti se v těchto tzv. funkcích střídají vždy po týdnu.

Další důležitou součástí léčby jsou tzv. terapeutické skupiny. Ty probíhají každý

den. Pro nezavěšeného může být obtížné si takovou skupinu představit. Terapeutická skupina probíhá jednoduše tak, že sedíme hodinu a čtvrt v kruhu a společně sdílíme různá témata. Počínaje rodnou historií, přes sdílení životních zkušeností, až po řešení aktuálních potřeb klientů. Dá se říct, že terapeutická skupina je srdcem komunity, kde se odehrává podstatná část z léčebného procesu našich klientů. Klienti se tady učí sdílet a učit se naslouchat. Jedním z cílů je uvědomění si, že nemusím být na své problémy sám a že nejsem jediný, kdo má podobné životní zkušenosti jako já. Obecně se dá říct, že mnoho našich životních zkušeností je podobných a zažíváme je všichni jen v různých obměnách. Např. strach ze samoty, strach z toho, jak budu přijímán ostatními, strach ze selhání atd. Na nás terapeutech pak je pomoci našim klientům, dát těmto životním zkušenostem nějaký smysl a přetavit je ve zkušenosti, které povedou člověka k růstu namísto k sebeustrukci.

Častou otázkou, na kterou se lidé ptají, je: „Jak je léčba v komunitě úspěšná?“ Na tuto otázku se nedá odpovědět úplně jednoduše statisticky, ale vycházíme z toho, jak vnímáme klienty na začátku léčby a na jejím konci.

Na začátku se jedná často o lidi, kteří si nevěří, mají obavy ze vztahů s druhými lidmi a je pro ně obtížné si představit, že by mohli žít samostatně. Na konci léčby bývá změna chování a sebepojetí klienta velmi výrazná. Samozřejmě tomu není tak, že každý, kdo absolvuje léčbu v TK, už bude navždy procházet suverénně životem, ale minimálně jej to nasměruje k tomu, aby se postavil sám na vlastní nohy a v případě potřeby se nebál říct si o pomoc. Ostatně po absolvování komunity klienti přecházejí do tzv. Doléčovací center, která bývají ve všech větších městech. Jedná se o sociální služby, v nichž klientovi pomáhají s bydlením, hledáním práce a nabízí mu další terapeutickou podporu. Doléčovací centra jsou jakýmsi mezistupněm mezi komunitou a zcela samostatným životem. Nutno v tomhle pochválit vybudovanou síť soci-

álních služeb v České republice, která je na vysoké úrovni a je nastavena tak, aby v případě potřeby každému, kdo ji potřebuje, nabídla řešení.

Důležitou součástí naší komunity je zámečnická dílna a od r. 2019 také nově zřízená pražírna kávy. Pražírnu kávy jsme založili s cílem nabídnout našim klientům další možnost pracovního využití v rámci pracovní terapie. Nápad se ujal, a tak jsme mohli před rokem investovat do profesionální pražírny kávy, která nám umožňuje pražit kávu ve větším množství. Pokud byste rádi naši kávu ochutnali, můžete ji zakoupit buď přímo v naší komunitě, anebo na našem e-shopu.

Na závěr bych ještě rád poděkoval všem v obci Nedvědice a okolí, kteří nějakým způsobem podporují fungování naší komunity. Jedná se zejména o nejmenované majitele a majitelky firem, kteří jsou ochotni zaměstnávat naše klienty na pravidelných i nepravidelných brigádách, děkujeme!

Jan Mokry
vedoucí TK Sejřek

Jezdecká stáj Mansberk: Daniela Prokešová na 12. příčce světového žebříčku FEI

Jezdecká stáj rodiny Prokešovy na farmě Mansberk v Sejřku zahájila letos 29. rok své činnosti v oblasti chovu a také výcviku koní a jezdců.

Farma Mansberk se nachází v místech bývalého panského dvora z počátku 17. století, který náležel ke hradu Pernštejn. V roce 1803 zde byla založena kolonie Nový Dvůr, zvaná od roku 1820 Mansberk, podle své zakladatelky a tehdejší majitelky panství Josefíny Schröfflové z Mansberka. Od roku 1991 je Farma Mansberk ve vlastnictví rodiny Prokešových. Nachází se zde Pila Mansberk pana Bohuslava Prokeše a jezdecká stáj, jezdecká škola pana Reného Prokeše.

Mansberská jezdecká škola a jezdecký klub působí pod Českou jezdeckou federací (ČJF) v oblasti výcviku dětí, mládeže a dospělých pro jezdecký sport ve třech olympijských disciplínách - drezuře, skocích a všestrannosti a pro pony sport. Zajišťuje přípravu jezdců ke složení jezdecké licence. Pro své spolehlivé výsledky i na úrovni vrcholové a reprezentační byl jezdecký klub farmy Mansberk ustanoven Sportovním střediskem ČJF pro výcvik jezdců v sedlových disciplínách. Kromě sportovních disciplín se zde připravují také koně pro filmové a kaskadérské využití a probíhá zde výcvik mladých sportovních koní.

Velkou sportovní nadějí mansberské stáje je mladá drezurní jezdyně Daniela Prokešová (14 let), která od počátku letošního února figuruje s koněm Valmontem na 12. příčce světového drezurního žebříčku "jezdec - kuň" Mezinárodní jezdecké federace FEI v kategorii dětí.

Foto: archiv JS Mansberk

Daniela se věnuje od malička koním a ježdění v domácí rodinné stáji pod trenérským vedením rodičů. Od šesti let se zúčastňovala různých hobby soutěží. V 8 letech složila zkoušky pro získání jezdecké licence na pony a začala se zúčastňovat oficiálních závodů ČJF na pony v drezuře a skocích s klisnou Indigou (Český sportovní pony). Pravidelně se účastní MČR a pohárových soutěží ČJF. S Indigou se umístily na 6. místě na MČR pony 2019 a na 3. místě Národního drezurního poháru. Od svých 11 let je Daniela také držitelkou jezdecké licence na velké koně. Od roku 2019 je členkou české reprezenta-

ce ČJF v kategorii pony drezura s Borisem, pony valachem českého původu, a od roku 2020 také členkou reprezentace ČR v drezuře na velkých koních v kategorii dětí s koněm Valmontem (český teplokrevník), který je rodákem a odchovancem mansberské stáje. Daniela je členkou Sportovního centra pony ČJF a Sportovního centra talentované mládeže ČJF. Od roku 2019 je držitelkou bronzového výkonnostního odznaku v drezuře. Uplynulá sezóna 2020 byla pro ni i přes mnohá omezení velmi úspěšná. Kromě řady předních umístění a vítězství v běžných soutěžích v ČR obsadila Daniela s Valmontem 3. místo na MČR a 2. místo ve finále Českého poháru v drezuře. S Borisem obsadila 5. místo na MČR pony v kategorii Masters a podařilo se jim společně získat 1. místo v celostátním žebříčku drezury pony v její věkové kategorii. Na mezinárodní úrovni velmi úspěšně reprezentovali s Borisem v CDIP v Motěšicích na Slovensku, kde získali 2. a 3. místo a také v CDI***Grand Prix Brno, kde obsadili 6. místo. S Valmontem zde také soutěžila a to v CDICH, kde podali vynikající výkony s hodnoceními nad 70 % a obsadili 3. a 4. místo. S Valmontem se Daniela v závěru sezóny představila ještě v polském Zakrzowě v CDICH kde obsadili 4. a 5. místo. Tyto skvělé výsledky jim přinesli splnění FEI kvalifikací na ME 2021 v drezuře, které by se mělo konat na počátku července ve Valencii ve Španělsku. Také s Borisem se budou ucházet o účast na ME pony v Polsku. Mistrovství Evropy je v současnosti nejvyšší soutěží pony kategorie a kategorie dětí.

Spolehlivé jezdecké základy pro sportovní disciplíny a také jízdu v terénu nebo jízdu zručnosti vybudoval u Daniely její otec René Prokeš, předseda Jezdeckého klubu Mansberk, trenér jezdců a koní, chovatel, aktivní jezdec, kaskadér. Jezdecké a trenérské vzdělání získal v ČR i v zahraničí. V současnosti se věnuje nejvíce výcviku koní, mladých koní a jezdeckému výcviku dětí. Jeho koně se uplatňují nejen ve sportu, ale také například v mnoha filmech. Také ryzák Valmont, který je aktuálně nejlépe umístěným českým koněm v drezurních žebříčcích FEI prošel jeho všestranným výcvikem, díky kterému se pak mohl plně zaměřit s Danielou na drezuru, a je platným soupeřem koní

významných zahraničních chovů vycvičených v profesionálních stájích. Daniela ve svém nízkém věku již také ovládá širší základy výcviku koní. V průběhu tří sezón se jí podařilo přivést pony valacha českého původu Borise na úroveň Masters a do mezinárodních FEI soutěží mezi soupeře nejvýznamnějších evropských stájí. Valmonta pak výkonnostně posunula během jedné sezóny mezi evropskou špičku. Doma na Mansberku se nyní Danča tréninkově připravuje se svou maminkou Sylvií Prokešovou, která se věnuje jezdeckému coachingu zaměřenému na drezuru. Pravidelně také dojíždí trénovat do Prahy ke své externí trenérce Denise Valentové, která ji připravuje

na nejdůležitější závody v sezóně. Pevně doufáme, že situace dovolí a bude možné zahájit letošní sezónu za dodržení všech stanovených opatření na konci března účastí na mezinárodních závodech v Rakousku ve Wickersdorfu.

Vzhledem k vysoké finanční náročnosti jezdeckého sportu a nákladnému cestování do zahraničí se nelze obejít bez zajištění zázemí a podpory sponzorů. Poděkování patří především Pile Mansberk pana B. Prokeše a také společnosti HT dveře.

Jezdecká stáj Mansberk

Jak vypadá podpora cestovního ruchu na začátku roku a co plánuje v letošním roce turistická oblast Koruna Vysočiny?

Náš odhad ohledně vývoje cestovního ruchu v roce 2021 není příznivý. Předpokládáme, že různá opatření, která nás budou ještě čekat, způsobí to, že budeme jako na horské dráze. Buď bude prázdná a zavřeno, nebo budou místa a turistické cíle praskat ve švech. Situace bude tedy zřejmě kopírovat minulý rok. Vysočina jako taková byla v roce 2020 vyhledávaným turistickým cílem a předpokládáme, že stejně to bude i letos. Rozhodující bude rok 2022, kdy očekáváme plné obnovení cestování do zahraničí.

Aktuálně připravujeme kampaně zejména na sociálních sítích. Přestože cestovní ruch je prozatím z důvodu pandemie paralyzován, již na konci ledna jsme začali s propagací naší turistické oblasti prostřednictvím sociálních sítí. Cílem kampaní je zvýšit povědomí o naší lokalitě v České republice. Postupně budeme představovat nové produkty v cestovním ruchu, na kterých jsme pracovali na konci roku 2020, tak, abychom v nové sezóně mohli zaujmout i turisty, kteří již naši oblast navštívili.

Soustředíme se zejména na téma sklářství na Vysočině. Připravili jsme několik výletů pro cyklisty i pěší po zaniklých sklárnách v Koruně Vysočiny, které vedou nádhernou krajinou CHKO Žďárské vrchy.

V letošním roce chceme pracovat také s místy, která nejsou tolik známá a zaujmou svojí atmosférou a zejména výhledem. Toto téma máme zpracované pod názvem Instagramová stezka Koruny Vysočiny. Nabídneme turistům zajímavý pohled na lehce opomíjenou část naší turistické oblasti.

Mezi největší události našeho regionu bude patřit slavnostní otevření obnovené Vrchnotské okrasné zahrady na Pernštejně.

Nezapomínáme ani na podporu samotných podnikatelů a ubytovatelů. Zážitková karta Koruny Vysočiny je přesně ten projekt, který využije potenciál naše-

ho regionu na maximum. Je to novinka, která bude spuštěna v okamžiku zrušení nouzového stavu.

Cílem destinačního managementu v roce 2021 bude aktivní práce v terénu, získávání dat a vytvoření profilu návštěvníka. Po celý rok budeme sbírat data, která jsou z pohledu marketingových aktivit nesmírně důležitá.

*Olga Königová
ředitelka turistické oblasti*

Místo, které znovu ožívá – Kostelík sv. Václava na Dolním Čepí

Údolí řeky Svratky není jen malebnou krajinou, kterou protínají zákruty jejího toku. Kromě řady rozetých vesniček lemujících břehy řeky zde najdeme i mnoho pozapomenutých památek. Rozměr jejich významu není dán velikostí či stářím. Pro každou vesničku nebo i jedince je důležitost daného objektu individuální. I malinká stavba se tak může stát důležitým dílkem pro společnost. Takovou památkou je například kostel sv. Václava na Dolním Čepí,

který spadá pod nedvěďickou farnost.

Tento pozdně románský kostel je sice malinký, ale svojí důležitostí male nepůsobí. Nachází se na vyvýšenině pod lesem a již svým umístěním působí jako ochránce vesničky rozprostírající se pod jeho kamennou zídou. Konají se zde svatby, křty, pohřby i pravidelná svatováclavská mše. Využití kostelíka se však netýká jen a pouze náboženských obřadů. V posledních letech chytil kostel

Foto: Dana Večeřová

„druhý dech“ a stává se místem, které přispívá ke kulturnímu životu obce a stmeluje tak nejen tamější obyvatele.

Pro veřejnost bývá kostel pravidelně otevřen začátkem letních prázdnin, kdy se v sousední Nedvědici konají Slavnosti Pernštejského panství. V letních měsících dotváří jeho kouzelnou atmosféru zvuky smyčců. V prostorách kostela funguje sdružení neprofesionálních hudebníků s názvem Akvarteto. Dokonce zde pravidelně organizují festival, na kterém vystupují nejen oni sami, ale i jejich hosté, což vytvoří úžasnou žánrovou pestrost této hudební produkce. Podzim je nejen pro Dolní

Čepí obdobím hodového veselí. Na svátek svatého Václava se zde pořádají krojované hody a s nimi i související svatováclavská mše v místním kostelíku. Ten nespí ani v zimních měsících. Tradičně se zde koná vánoční koncert dětí z folklorního souboru Boro-věnka.

Kostelík na Dolním Čepí je místem tradic, hudby i setkávání lidí. Je to místo symbolického začátku i konce – křtu, svatby i pohřbu. V uplynulém roce však došlo v souvislosti s koronavirovou epidemií k utlumení kulturního a společenského života nejenom v kostelíku, ale i v celé naší společnosti. Museli jsme oželeť hody, koncerty či jiné kulturní akce. Jedno však stále

Foto: Dana Večeřová

přetrvávalo. I nadále má každý možnost posedět ve stínu lip u kostela a nechat čas jen tak plynout. Kostel tak i nadále zůstává místem klidu, ochrany a rozjímání.

Eliška Večeřová

RŮZNÉ

Architekt roku 2020 – Zdeněk Fránek

Prof. Ing. arch. Zdeněk Fránek je brněnský architekt a pedagog. Působil na několika vysokých školách a v roce 2012 převzal funkci děkana Fakulty umění a architektury Technické univerzity v Liberci, na které setrval šest let. V současné době vyučuje na ČVUT v Praze a na Fakultě umění a designu Ladislava Sutnara v Plzni. Roku 1989 založil vlastní architektonické studio Fránek Architects, ve kterém tvoří a projektuje se svými kolegy dodnes.

Ilustrace: Kristýna Hriadelová

Z ateliéru Zdeňka Fránka vzešel návrh na přestavbu historického domu čp. 32, který se stal sídlem Turistického informačního centra v Nedvědici. Mezi projekty pana profesora patří nejen rodinné domy, ale i sakrální, experimentální a vizionářské stavby. Nejpopulárnější je Stezka v oblacích (Skywalk) na Dolní Moravě. Nejvíce mediálně prezentovaným projektem se stala první zelená hala na svě-

tě LIKO-Vo. Této stavbě předcházela vizionářský projekt LIKO-Noe, který získal i mezinárodní ocenění.

Mezi významné stavby pana architekta Fránka patří dva kostely církve bratrské v Litomyšli a v Praze. Dalším z obdivuhodných projektů je soukromá galerie CCC (Czech China Contemporary) v Pekingu.

Na realizaci čekají dva nádherné projekty, kostel v Neratovicích a vstupní areál do botanické zahrady v Praze. Naopak experimentální stavba Neviditelná věž již není možné vidět. Před několika lety byla demontována a uskladněna. Poprvé ji mohli návštěvníci spatřit na výstavě Zdeňka Fránka v Domě umění v Brně. Poté byla postavena v Litomyšli naproti historickému domu U Rytířů, kde vzbuzovala rozruch u kolemjdoucích. Po roce byla věž převezena do přírody k renesanční tvrzi Orlice u Letohradu, tam stála několik let a návštěvníci si ji mohli prohlédnout zvenku i zevnitř. Profesor Zdeněk Fránek vytvořil stavby i mimo Českou republiku, například na Slovensku (např. Čajka v oblacích), v Chorvatsku, Polsku, Číně i na Kapverdách. Jeho stavby nechají chladným málokoho a většinou vzbuzují emoce.

Pokud Vás osobnost Zdeňka Fránka zaujala, máte možnost zhlédnout dokument *Zdeněk Fránek – S hlavou v oblacích*, který byl natočen během loňského roku.

Jana Hriadelová

Neviditelná věž
Foto: Jana Hriadelová

Neviditelná věž
Foto: Jana Hriadelová

Jak jsem nehasil...

Již přes dvacet let se v zaměstnání zabývám hasicími přístroji, zejména jejich kontrolami a opravami. Je proto logické, že je často vozím jako náklad a také mám hasičák trvale ve výbavě své služební dodávky. Ne snad, že bych čekal její zahoření, ale spíš z osvětových důvodů a také pro jistotu a pomoc ostatním v nouzi. Celou svoji pracovní kariéru jsem se skoro jako malý dráček Soptík těšil, až jednou pojedu kolem požáru auta, zastavím a rychle pomůžu hasit. Tato šance ale pořád nepřicházela.

Až jednou, je tomu už víc jak rok, tou dobou se totiž ještě nenosily roušky. Jel jsem ráno do dílny, ještě takový rozespalý, spíš automaticky známým prostředím než pozorně, když jsem najednou u odbočky na Štěpánov zpozoroval dodávku,

z jejíhož nákladového prostoru vycházel hustý kouř a posádka vozu se pohybovala okolo. Nebylo pochyb, že jde o požár! Rychle jsem zastavil opodál a naučeným pohybem sáhl za sedadlo, kde mívám svůj hasicí přístroj. Ale ouha, hasičák nikde! Začal jsem zmateně běhat kolem auta a prohledávat všechny úložné prostory, pomalu jsem cítil, jak se mě zmocňuje panika, že nemohu pomoci. Nákladový prostor, kde kolikrát vezeme padesát i sto hasicích přístrojů k zákazníkům, byl také úplně prázdný. Nezbylo, než se posádce hořícího auta jít omluvit, že ač jsem jel okolo s autem polepeným obrázky hasičských autíček, nemohl jsem jim nijak pomoci. Oni hořící náklad s mocným kašláním z auta vytáhli, čímž auto nepochybně zachránili, takže moji pomoc naštěstí

už nepotřebovali. Připadal jsem si jako hasiči s prázdnou cisternou nebo sanitka bez doktora...

Pořád mi ale vrtalo hlavou, kam se hasičák poděl? Zavolał jsem kolegovi, zda o tom něco neví. Věděl a pomalu to z něho lezlo. Jeho přítelkyně měla nějaký problém s palivovým systémem svého auta a on jí můj hasičák půjčil na delší cestu pro jistotu, kdyby se náhodou něco stalo. A jak už to tak bývá, zapomněli mi ho potom zase vrátit. Poděkoval jsem, že aspoň vím, kde se můj hasičák nachází a „poděkoval“ mu, že jsem přišel o svoji šanci Soptíka pomoci u požáru.

Teď mi nezbyvá, než zase čekat dvacet let na další příležitost!

Petr Martinek

ZÁKLADNÍ A MATEŘSKÁ ŠKOLA

Vážení rodiče, spoluobčané, milí žáci,

mimořádná opatření z důvodu epidemiologické situace nám zatím neumožňují výuku žáků ve škole. Byli jsme rádi, že do školy mohli chodit alespoň žáci 1. a 2. ročníku. V současné době pokračujeme v nastavené distanční výuce všech žáků a čekáme, jak se bude situace vyvíjet dál. I při této formě výuky se žáci účastní online soutěží a olympiád, v hodinách anglického jazyka s nimi komunikuje jednou za čtrnáct dní rodilý mluvčí, v rámci tříd probíhají projekty. Plánujeme online hodiny ve spolupráci s tišnovskou knihovnou i online preventivní programy.

Tato situace je náročná pro všechny děti, rodiče i učitele, ale musíme se s ní vyrovnat. Bohužel trvá již dlouho. Jsme rádi za spolupráci a komunikaci s rodiči. Stále věříme, že se nám všechny děti brzy do školy vrátí.

Po dokončení rekonstrukce sociálního zařízení na budově C byla kompletně vymalována celá chodba i schodiště. Prostor doplnily nové vzdělávací materiály. O výzdobu školy se zatím starali prvňáčci a druháčci pod vedením paní učitelek. Rádi se s Vámi

podělíme o úspěchy a aktivity jak žáků základní školy, tak i dětí z mateřské školy.

Přeji Vám hodně zdraví, sil a optimismu.

Eva Šimečková
ředitelka školy

Chumelí se, chumelí...

Dětem se konečně splnilo dlouho očekávané přání. Sněží! A k potěšení všech se sníh i udržel. Děti si užívaly zimního počasí opravdu naplno. Základem je samozřejmě správné oblečení a může se vyrazit! Děti stavěly sněhuláky, iglú, hrály koulovací. Pěkně se vyřádily ☺ také při bobování na kopci za školkou.

Jolana Hadravová

Zima

Venku už je hodně sněhu a my už jsme zase v běhu. Vytáhli jsme běžky, nemusíme pěšky. Přejeli jsme ježky na vrcholu Sněžky.

Viktor Němec
4. ročník

ZÁKLADNÍ A MATEŘSKÁ ŠKOLA

Budu školákem

S ohledem na epidemiologickou situaci byl v naší mateřské škole v odpoledních hodinách otevřen kroužek s názvem „Budu školákem“. Je určen dětem, které se chystají k zápisu do 1. třídy. Děti pod mým vedením procvičují grafomotoriku, zrakové a sluchové vnímání, prostorovou orientaci a řadu dalšího. Střídáme činnosti, pracujeme u stolečků i na koberci. Zasmějeme se – třeba při povídání o zážitcích s kamarády. 😊 Za každou dobře odvedenou práci čeká budoucí prvňáčky nejenom pochvala a smajlík do portfolio, ale i sladká odměna!

Olga Dudáková

Foto: archiv MŠ

Karnevalový týden v MŠ

Celý týden před jarními prázdninami děti vyráběly, malovaly, stříhaly, lepily klauny, čepice, masky. Svoje výrobky vystavovaly na nástěnkách MŠ i ve svých třídách. Ve čtvrtek 18. února se konal karneval. Děti se proměnily v princezny, Elsy, Anny, čaroděje, zvířátka, kovboje, vodníky, superhrdiny. Pořádně si zasoutěžily – házely kroužky na cíl, přenášely míčky na táčku, prohazovaly klauna míčky, prolézaly barevné obruče... Užily si spoustu zábavy. Na závěr si zatancovaly a obdržely sladkou odměnu.

Kolektiv učitelek MŠ

Foto: Božena Sedlářová

Zážitky z 2. oddělení školní družiny

V adventním čase proběhlo v naší družině tradiční vánoční tvoření. Děti rády pracují s přírodními materiály. Tvořili jsme věnečky na stůl i dveře a svícny pro všechny učitele. Největší radost mají děti vždy z toho, když si svoje výrobky mohou odnést hned domů. 😊

Když konečně napadl sníh, každý den jsme využili k zimním radovánkám. Děti se koulovaly, soutěžily o to, kdo uválí největší kouli, nebo se jen tak válely ve sněhu. 😊 Samozřejmě jsme také společnými silami postavili velkého sněhuláka.

Na konci pololetí obdržely děti ze školní družiny diplomy, medaile a odměny za snahu, tvoření, nošení pomůcek, podíl na akcích ŠD, za úklid, pomoc kamarádům a ochotu.

Těším se na další zážitky s dětmi.

Jana Dvořáčková
vychovatelka ŠD

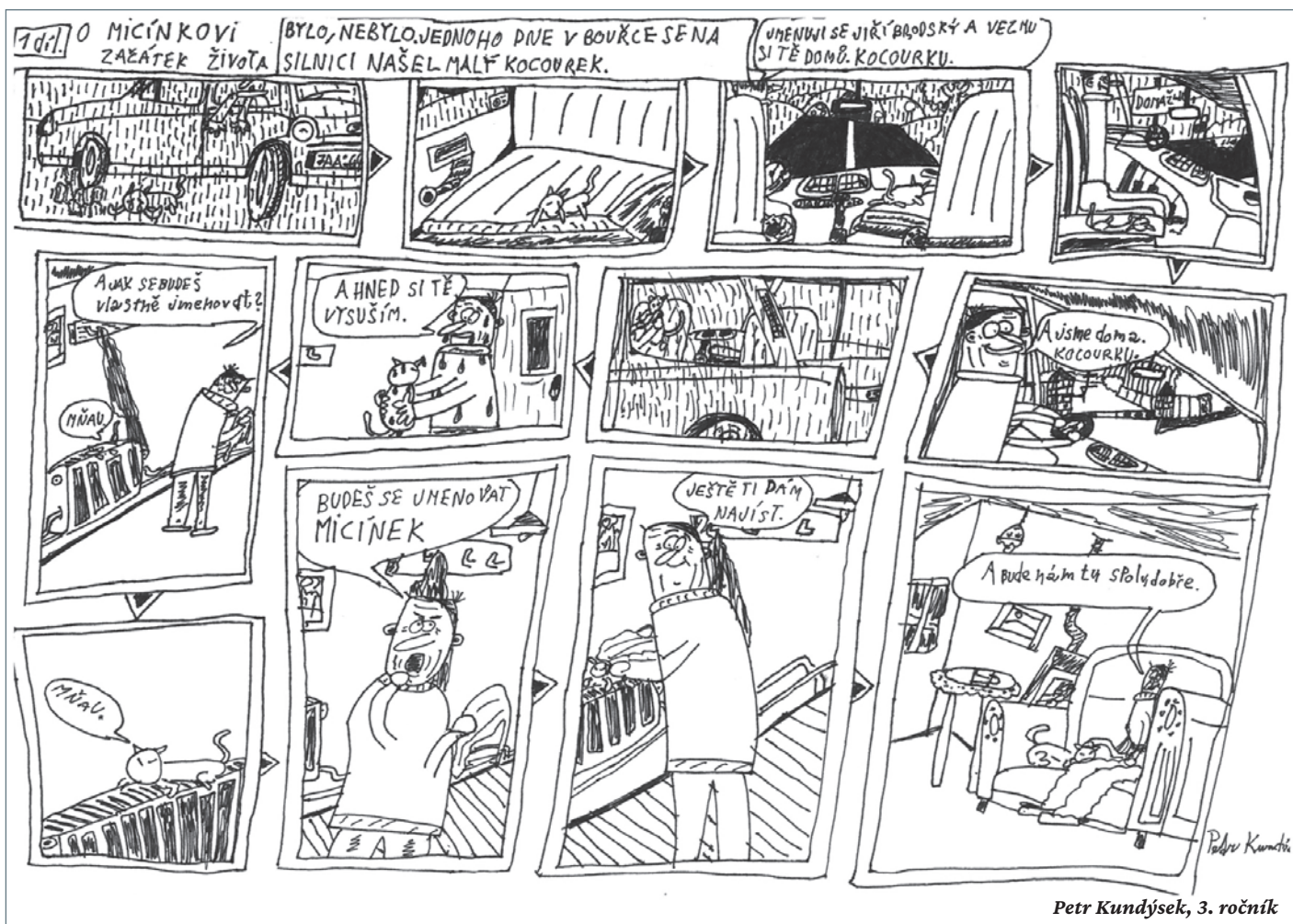
Foto: Jana Dvořáčková

Foto: Olga Vacenovská

Foto: Jana Dvořáčková

Prvníáci pomáhají zvířátkům

Konečně sníh – děti se radují, protože mohou konečně užít zimních radovánek, pro lesní zvěř – hlad, boj o přežití. Proto se prvníáci 21. ledna vypravili na vycházku ke krmelci, aby tuto nelehkou situaci zvířátkům ulehčili. Do krmelce přinesli spoustu dobrot – seno, jablka, kukuřici, kaštiny, brambory... Také mohli ve sněhu pozorovat stopy zvířat, která ke krmelci chodívají. Děti se tímto učí nemyslet pouze na sebe, ale pomáhat v rámci svých možností druhým.

Jana Tomanová

Foto: Jana Tomanová

Foto: Jana Tomanová

Hrátky s češtinou

Žáci pátého ročníku si hráli s českým jazykem a vytvořili krátké příběhy, ve kterých použili na začátku slov pouze jedno písmeno. Jak se jim práce dařila, si můžete přečíst ve dvou příbězích.

Iva Sýsová

Sousedské setkání

Sivá sova se setkala se svými sousedy: srncem, sojkou, strakou, slepicí. Se svým sousedem systlem se skamarádila. Stále se setkávají. Snad s sebou seberou sladkosti. Sladkosti se snadno sní. Sojka sní sušenky. Srnec seno. Straka sebere sladkosti. Sysel spolkně slané sušenky. Slepice sní semínka slunečnice. Sova se směje se sousedy. Srnec se stydí. Společně se scházejí se starou sovicí. Stará sovice shání sušená semena. Sousedé, sušte seno, shánějte sušenky. Stará sovice se smíchem skončí sousedské setkání.

Autorky: Kateřina Uhlířová,
Adriana Kíncová, Natálie Priesnitzová,
Natálie Kožíková, Mariana Kalmanová

Pralesní pomoc

Plameňák pestrý. Plameňák panuje překrásným peřím. Pralesní plameňák potřebuje pomoc. Papoušek pastelový poslouchal. Přiletěl pro pomocníka pandu puntíkováného. Panda puntíkový pomocník papouška pastelového přiběhl pro pomoc. Plameňák pestrý piští přes překrásný prales. „Plameňák přežil!“ Papoušek pozoroval pyšného páva. Potom pozoroval pandu. Panda padal. Pýcha předchází pád, popěvoval plameňák pandovi. Panda potřeboval papouškovu pomoc.

Papoušek pomohl. Potom potřebovali pumu. Puma přiběhla, přeskočila pařez. Potom přišel ptakopysk. Ptakopysk poslouchal pumu. Puma povídala ptakopyskovi příběh. „Pššš!!! Puma povídá příběh.“ povídal ptakopysk. Puma velká = panovnice pum. Pumy panovnici potřebují!! Panovnice pumám pomáhá. Potlesk prosím. Příběh pumy povzbudil ptakopyska. Ptakopysk potřásl pumě prackou. Paní pumo, překrásný příběh. Ptakopysk prohlásil, prožijte překrásný pralesní prožitek.

Kateřina Uhlířová, Natálie Kožíková

Výuka s rodilým mluvčím

I v průběhu distanční výuky pokračuje v hodinách anglického jazyka na 2. stupni výuka s rodilým mluvčím. O sympatického a elegantního Jaye se dělíme ještě s několika dalšími školami na Tišnovsku, které jsou stejně jako my zapojeny v projektu MAP. Přečtěte si, jak tyto hodiny vnímají naši žáci.

Gabriela Sedlářová, Kateřina Myslivcová,
Petr Punčochář

Jsem ráda, že jsem se mohla v našich hodinách anglického jazyka seznámit s Jayem, rodilým mluvčím z Anglie. Vždy to bylo mé přání. Dozvěděla jsem se od něj spoustu zajímavých informací o jeho zemi (např. kultura, památky, tradice a zvyky).

Angličtina s Jayem mě moc baví. Vím, že znalost anglického jazyka je v dnešní době důležitá - jak při hledání zaměstnání, tak pro cestování. Jsem ráda, že se učím nová slovíčka a rozšiřuji si i těmito hodinami svoji slovní zásobu. I když nerozumím úplně všemu, co Jay říká, je to zkušenost.

Denisa Pavlíčková, 8. ročník

Hodiny mě baví. Nejlepší je to, že nemusíme psát do sešitu a víc si povídáme. V hodinách s rodilým mluvčím jsem se naučil lépe rozumět, ale ještě nerozumím všemu. Vidím u sebe zlepšení. Už se tolik nebojím mluvit anglicky.

Tomáš Ondra, 6. ročník

Já osobně si myslím, že komunikace s rodilým mluvčím nám dá hodně. Snažím se hlavně poslouchat a porozumět mu, do komunikace se zatím moc nezapojuji. Bojím se mluvit, ale věřím, že se to časemlepší.

Adéla Jelínková, 9. ročník

Je to něco nového a myslím si, že od rodilých mluvčích se můžeme naučit výslovnost nejlépe. Snažím se v hodinách s Jayem mluvit, poslouchat a soustředit se na jeho otázky. Myslím si, že jsem se dost zlepšil.

Jakub Chrák, 9. ročník

Hodiny mě baví. Nejlepší je, že slyším správnou výslovnost slov, která jsem třeba vyslovovala špatně. V hodinách bohužel moc nereaguju, protože se bojím, že odpovím špatně. Vidím u sebe velké zlepšení. Některá slovíčka, která rodič mluvčí používá, jsem ani neznala, ale hned jsem si je na internetu přeložila a teď už si je pamatuji.

Adéla Vernerová, 8. Ročník

Hodiny s Jayem mě celkem dost baví. Doufám, že s ním budeme mít hodiny i příští rok. Ze začátku jsem mu skoro vůbec nerozuměl, ale poslední hodiny jsem mu začal rozumět.

Michal Bednář, 8. ročník

Na hodinu s Jayem se vždycky moc těším. Nejlepší na tom je, že jsem vždycky napnutý, jestli mu budu rozumět, a pak jsem šťastný, že mně to s ním jde a že i on rozumí mně. Líbí se mi, jak učí, a také je s ním zábava. Byl bych rád, abychom ho měli častěji než jen jedenkrát za měsíc. Také se těším, až ho budeme mít naživo, a ne jen online.

Ondřej Crhák, 7. ročník

Úspěch našich žáků v RECYKLOHRANÍ

Velké pátrání aneb Na stopě vody ve Vaší sklenici bylo pro naši školu velmi úspěšné. Naši žáci, **Petr Hájek ze 6. ročníku a sedmáci Stela Ševčíková, Dominik Kožnar, Radim Hájek a Ondřej Crhák**, obsadili 2.–5. místo v kategorii pro 2. stupeň základních škol.

Veolia, vodárenská společnost, vybrala 5 nejlepších škol z každé kategorie (ma-

teřská škola, 1. stupeň, 2. stupeň a střední školy). My, „nedvědicí základka“, jsme mezi nimi! Podívejte se na stránky Recyklohraní! 😊

A naše výhra? Tematické knihy a hry, tašky na třídění odpadu do třídy a reklamní předměty projektu. Vše bude žákům předáno po návratu do školy.

Mám velkou radost, že máme na zá-

kladní škole děti zvědavé, které jsou schopny přemýšlet v souvislostech a nebojí se zkusit něco nového. Jejich „práce navíc“ je dovedla na stupně vítězů. Ze srdce Vám gratuluji.

Těším se na další spolupráci s našimi žáky v projektu RECYKLOHRANÍ.

Ladislava Kobzová

I letos dostali žáci devátého ročníku v hodině slohu za úkol napsat vypravování. Neomezila jsem je žádným tématem, vznikaly tak příběhy podle skutečných událostí i příběhy, které byly od začátku do konce dílem úžasné fantazie náctiletých. Tak je tomu i v následující slohové práci **Moniky Řehůřkové**, která rozhodně nutí k zamyšlení.

Gabriela Sedlářová

Příběh Anastázie Novotné

Bylo nebylo jedno království, za nádherným paloučkem s červenými tulipány, za horami v říši Omega. Ne, takhle to nebylo, vraťme se zpátky do reality. Jsem Anastázie Novotná a tohle je můj příběh.

Nežiji v žádném království, ale v České republice. Bydlíme v prosté vesnici nedaleko Prahy. Máme vlastní farmu a do okolních vesnic prodáváme mléko, sýry a tak. Jako malá jsem si mysle-

la, že jsem jiná než ostatní. Ale rodiče mi říkali: „Jsi stejná jako ostatní, nejsi výjimečná, jen ti všechny ty pohádky zamotaly hlavu.“ „Vzpamatuj se!“ křičeli na mne každý den. Tak jsem rostla a rostla. Nikdo mi nerozuměl. Celá léta jsem doufala, že si mě někdo odvede do nějakého jiného vesmíru. Žádný princ na bílém koni ale nepřišel. Zkoušela jsem žít normální život. Dokonce jsem se i zamilovala. Bohužel to neskončilo dobře a já se uzavřela do sebe. Přestala jsem věřit lidem, všechno se začalo sypat. Pak mi umřela babička, další zásah do mé přecitlivělé duše. Šlo to z kopce. Po večerech jsem se snažila brečet, nešlo to, byla jsem tak uzavřená, že už mi nic nepomohlo. Nikdo neviděl, jak moc se trápím. Nosila jsem na sobě těžkou masku holky, která byla šťastná. Já ta dívka ale nebyla! Byla jsem puberťačka, které nikdo nerozuměl. Byla jsem sama. Všichni si mysleli, že jsem šťastná a nic nepotřebuji. Já toho ale potřebovala

hodně. Potřebovala jsem podporu někoho, kdo mě povzbudí. Naopak všichni mě sráželi ke dnu. Nikdo se mě nezastal, štourali dál do mě jako do nějakého mrtvého zvířete. Já v podstatě už mrtvá byla, uvnitř mě zabili už dávno. A aby moje duše měla klid, pokusila jsem se spáchat sebevraždu, která se bohužel nepovedla. Podřezala jsem si žíly a skončila v psychiatrické léčebně, kde mi pomáhají. Já ale vím, že mně už pomoci není.

Mám tady za úkol napsat svůj příběh. Je možná prostý a nezajímavý, ale doufám, že ho někde vyvěsím, abych mohla aspoň já někomu pomoci. Buďte ohleduplní vůči ostatním. Nikdy nevíte, čím si člověk právě prochází. Zkuste jednou za čas někomu říct třeba: „Máš pěkné tričko.“ nebo „V tomhle jsi dobrá.“ Můžete tím někomu zachránit život. Vážně, život. Kdyby mi tohle někdo říkal, možná bych nemusela skončit v psychiatrické léčebně. Ale mým osudem tohle všechno prostě bylo.

POZVÁNKA

**Zápis do 1. ročníku ZŠ pro školní rok 2021/2022
proběhne od 8. 4. – 30. 4. 2021 bez účasti dětí.**

**Zápis do MŠ pro školní rok 2021/2022
proběhne od 2. 5. – 16. 5. 2021. Těšíme se na Vás!!!**

Bližší informace budou zveřejněny na stránkách školy (www.skola.nedvedice.cz).

REKONSTRUKCE SOCIÁLNÍHO ZÁZEMÍ V BUDOVĚ "C" ZÁKLADNÍ ŠKOLY

Před rekonstrukcí

Během rekonstrukce

Po rekonstrukci

práceTIŠNOV.cz
práce a brigády na Tišnovsku

administrátor | seřizovač | kuchařka | učitelka | účetní
údržbář | provozní | číšník | referentka | fakturantka
prodejce | obchodní zástupce | cukrářka | elektrikář

www.PraceTisnov.cz

 Facebook skupina

Regionální pracovní portál www.PraceTisnov.cz sdružuje aktuální pracovní nabídky od firem, podniků a institucí v tišnovském regionu od Kuřimi a Veverské Bítýšky po Lomnici a Nedvědici. Moderujeme také největší facebookovou skupinu zaměřenou na hledání práce nebo brigády na Tišnovsku: <https://www.facebook.com/groups/prace-tisnov/>. Připojte se ke skupině a získávejte tipy na nové pracovní příležitosti v tišnovském regionu přímo na svém Facebooku.

Foto: Ing. Pavel Vorel a archiv KPK

JEDINEČNÁ NABÍDKA MITSUBISHI OUTLANDER ZA **593 900 Kč**

Využijte neopakovatelnou akci na SUV Mitsubishi Outlander u prodejce **AUTO ... s.r.o.**
Výprodej výstavních modelů (0 km) – posledních pár vozidel v nabídce.

PŘÍSLUŠENSTVÍ
V HODNOTĚ
**20 000 Kč
ZDARMA***

ilustrativní fotografie

Kombinovaná spotřeba 7,4 l / 100 km. Údaje dle směrnic a nařízení EU nebo předpisů EHK.
Tato indikativní nabídka není nabídkou ve smyslu § 1731 nebo § 1732 občanského zákoníku,
ani se nejedná o veřejný příslib dle § 1733 občanského zákoníku.
* Akce platí do vyprodání zásob.

AUTO... s.r.o.

Nádražní 2118/67, 591 01 Žďár nad Sázavou

605 298 195 | servit@auto-auto.cz

www.auto-auto.cz

auto

Zpravodaj městyse Nedvědice

Vydává: Městys Nedvědice, www.nedvedice.cz
Evidován pod číslem MK ČR Č 17302,
Tisk – Tiskárna UNIPRESS s.r.o., Žďár n. S.
Redakcí je pověřena Komise pro komunikaci.

Adresa redakce:

Úřad městyse Nedvědice, Nedvědice 42,
592 62 Nedvědice, tel.: 566 566 134
Redakce si vyhrazuje právo výběru a úpravy
příspěvků, nevyžádané příspěvky se nevracejí.

Dotazy a příspěvky vítáme na e-mailu

zpravodaj@nedvedice.cz
Vychází čtyřikrát ročně nákladem 800 ks.

Uzávěrka příspěvků do čísla 02/2021 je 25. 5. 2021.